VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXVI M. 7 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1951 M. VASARIO (FEB.) 16 D. KAINA 10 C.

Šabas

Lietuvos šventė
Abraham Lincoln
Mūšiai Korėjoje
Stalinui kvepia

JUOZAS TYSLIAVA

Kiekviena laisva, suverenine tauta švenčia savo valstybės nepriklausomybės dieną.

Kas, pavyzdžiui, Amerikai Liepos Ketvirtoji, arba Prancūzijai Liepos Keturioliktoji, tas Lietuvai — Vasario Šešioliktoji.

Tai kas, kad Lietuvos okupantai šiandien neleidžia švęsti Vasario Šešioliktosios!

Lietuvos okupantai, kaip ir visi okupantai, yra laikini nenaudėliai.

Visos bolševikų pavergtos tautos, jų tarpe ir mūsų Lietuva, anksčiau ar vėliau nusikratys okupantais.

Ir tai bus, greičiau, anksčiau, negu vėliau.

***

Tuo pačiu laiku, kai Amerika švenčia savo didžiojo prezidento Abrahamo Lincolno 142 gimtadienį, lietuviai ruošiasi Vasario Šešioliktosios šventei.

Amerikos lietuviai, kaip ir visi kiti šios šalies gyventojai, daugumoje, savo širdyse kursto dviejų tėvynių meilę.

Mylėdami Ameriką, jie yra laisvi reikšti savo jausmus senajai tėvynei.

Tokia yra Amerika, už kurios vienybę kovojo ir mirė didysis Lincolnas.

Toks yra Lincolnas, kurio atminti mes, lietuviai, nemažiau, negu kiti, branginame.

***

Mudu su Bimba nesusišnėkame.

Mat, aš buvau parašęs, kad Laisvės šėrininkų suvažiavimą, kuriame dalyvavo 30 komunistų, pikietavo 50 Lietuvos patriotų.

Vadinas, pikietininkų buvo daugiau, negu bimbininkų...

Bet Bimba, kuris už tai mane vadina melagiu, dabar tvirtina, kad pikietavusiųjų tebuvę "pusė tuzino"...

O kiek, iš tikrųjų, buvo tų šėrininkų, tai Bimba vis dėlto nedrįsta pasakyti.

Atrodo, kad jų ten būta dar mažiau, negu pikietavusieji skaitė.

***

Mūšiai Korėjos fronte vėl atgyja.

Pralaužę Jungtinių Tautų frontą Korėjoje, komunistai veržiasi tais pačiais keliais, kuriais dadaise ėjo mongolai.

Aplamai, Kinijos ir Korėjos komunistai vartoja seną Džingis Chano išbandytą taktiką.

Negalėdamas laimėti pergalės Džingis Chanas staiga pasitraukdavo tik tam, kad paskui, apsigrįžęs, galėtų dar įžuliau pulti ir sunaikinti iš pozicijų išviliotą priešą.

Tik atsiminkite, kas įvyko praeitą rudenį Šiaurės Korėjoje...

***

Visi vyrai ir — Baltrus.

Visi suverenai siunčia dovanas Irano šachui ir jo naujajai žmonai, — neatsilieka ir Stalinas.

Ir jis tiems karališkiems jaunavedžiams pasiuntė dovanų. Ir dar kokių dovanų!

Šachui — stalą, papuoštą juodais deimantais, o jo žmonai — 150,000 dolerių vertės kailinius...

Ir tai tik todėl, kad Iranas turtingas aliejum, kuris Stalinui taip pat kvepia.

Priešingu atveju, jam nusispiauti į karalius ir karalienes.

***

Kongreso narių galvose bręsta nuomonė, kad neišvengiamai reikės mobilizuoti 18 metų jaunuolius.

Ir tuo metu, kai prieš tai labiausiai protestuoja motinos, Washingtone kalbama apie moterų mobilizaciją...

Tai nereiškia, kad moterys turėtų būti siunčiamos į frontą.

Tai reiškia, kad jos turėtų pakeisti tuos vyrus, kurie, dirbdami štabuose, negali vykti į frontą.

O tuo tarpu didmiesčiuose vaikai mokomi, kaip saugotis nuo atominės bombos.

Atrodo, lyg mes gyventume dar didesnių įvykių išvakarėse.

KOMUNISTAI ĮLENKĖ JUNGTINIŲ TAUTŲ FRONTĄ

VIDURINIAME RUOŽE SĄJUNGININKAI ATSTUMTI 10 MYLIŲ. — RYTINIAME SPARNE J. T. KARIAI PASIEKĖ HAN UPĘ IR SEOULO PRIEMIESČIUS. — VAKARINIAME FRONTE PIETŲ KORĖJIEČIAI PERŽENGĖ BUVUSIĄ SIENĄ.

Tuo pat metu, kada sąjungininkų kariuomenė buvo įsitraukusi į mūšį dėl Seoulo, stiprūs kiniečių ir šiaurės korėjiečių daliniai — 300,000 - 450,000 vyrų, pradėjo kontrofenzyvą kalnuotame viduriniame fronto ruože, 35 mylių linijoj, ir pralaužė Amerikos 10 armijos frontą, — taip pranešė United Press korespondentas Phil Newman.

Rytiniame ruože eina smarkūs mūšiai dėl Pietų Korėjos sostinės, esančios prie Han upės. Komunistai kartkartėmis mėgino nustumti sąjungininkus nuo Seoulo priemiesčių, bet tai jiems nepasisekė, išskyrus vieno mažo Jungt. Taut. dalinio, buvusio giliau įsiveržusio į miestą, atstūmimo.

AR ŽENGS PER 38 PARALĖLĘ?

Bendra fronto padėtis tačiau nėra kritiška, — tvirtina sąjungininkų karo vadai. Yra ruožų, kaip rytiniame sparne, kur J. T. daliniai (pietų korėjiečiai) yra peržengę 38 paralėlę, skyrusią Pietinę Korėją nuo komunistinės Korėjos.

Ryšium su pasistumėjimu iki buvusios sienos, iškyla fronto klausimai diplomatiniuose sluoksniuose, kur turi būti nutarta, ar Jungt. Tautų kariuomenės tikslas yra išvalyti nuo įsiveržėlių tik Pietų Korėją, ar karlauti iki bus pasiekta Mandžurijos siena. Gen. Mac Arthur buvo Vakarų sąjungininkų, o taip pat ir pačioj Amerikoj kritikuojamas, kodėl jis nesustojo, kada komunistai buvo išstumti iš Pietų Korėjos.

UP pranešimu iš Londono, anglų vyriausybė yra priešinga pereito rudens strategijai. Minist. pirm. Attlee parlamente pareiškė, kad pasiekus 38 paralėlę reikia po to išmėginti visas susitarimo galimybes su Kinija. Tuo pačiu buvo duota suprasti, kad susitarimams nepasisekus liks tik paskutinė priemonė, — ginklais išstumti kiniečių įsibrovėlius iš Korėjos pusiasalio. Aplamai, Anglijoje vyrauja nuotaikos kiek galima greičiau likviduoti Korėjos konfliktą.

SUNKU NUSTATYTI KOMUNISTŲ JĖGAS IR TIKSLUS

Per paskutines tris savaites, kada sąjungininkų armija pradėjo vadinamą nuosaikią ofenzyvą, kiniečių ir šiaurės korėjiečių daliniai pamažu, bet visą laiką buvo stumiami atgal. Fronto korespondentai ir kariniai informatoriai negtlėjo ligi šiol aiškiai pasakyti, ar komunistų traukimasis reiškia jų armijų susilpnėjimą, ar politinį manevrą: užleisti pamažu Pietų Korėją sąjungininkams ir po to pradėti tartis dėl senosios padėties atstatymo.

Priešo nuostoliai per tas tris savaites buvo labai dideli. Sąjungininkų apskaičiavimu, apie 60,000 užmuštų ir sužeistų, tai reiškia kas dieną išmušama iš rikiuotės 3,000 komunistų karių. Bendri nuostoliai nuo karo pradžios esą daugiau kaip pusė milijono vyrų. Komunistai, mėgindami nuleisti amerikiečiams kraują, netenka jo kelioliką kartų daugiau.

Naujai pradėtoji ofenzyva, o taip pat kietas spyrimasis prie Seoulo rodo, kad kiniečiai vis dar turi dideles kariuomenės mases ir, kaip matyti iš jų kariavimo būdo, jų netaupo.

SKILO ITALŲ KOMUNISTŲ PARTIJA

Tautinis komunizmas, pavojingiausias Stalinui

Nesutikimai italų komunistų tarpe prasidėjo nuo Tito atskilimo nuo Kominformo — tikrojo Maskvos bolševikinio imperializmo įrankio. Šiomis dienomis iš komunistų partijos išstojo parlamento nariai Valdo Magnani ir Aldo Cucchi.

Italijos komunistų partija, su 2 milijonais narių, buvo po paskutinio karo didžiausioji Maskvos viltis, organizuojant pilietinius kaurs ir besiruošiant užimti likusią Europą. Daug tokių partijos narių norėjo pagreitintų arba radikalių socialinių reformų žymiai atsilikusioj Italijoj. Bet tie, kurie paėmė partiją į savo rankas, kaip Togliatti, turėjo visiškai kitus tikslus: pasaulinė revoliucija ir Maskvos bolševikų diktatūra.

Stalino nelaimei prieš rusų bolševikų užmačias atsisotjo Jugoslavijos diktatorius Tito. Tito pasaulio akyse liko komunistu, kaip komunisitne liko ir jo valstybinė sistema, tačiau ji dabar visiškai nepriklausoma nuo Maskvos kėslų.

GINKLAVIMASIS PILIETINIAM KARUI

Tuo pat metu, komunistai, vesdami smarkią propagandą prieš Amerikos imperializmą ir "karo kurstytojus," tvarkingai pagal Kominterno planą ruošėsi pilietiniam karui arba sabotažiniams veiksmams, prasidėjus karui tarp Rytų ir Vakarų.

Vidaus reikalų ministeris skelbia, kad nuo 1947 m. iki 1950 m. policija pas komunistus rado: 66 lauko patrankas, 344 granatsvaidžius, 1543 sunkiuosius kulkosvaidžius, 2302 lengvuosius kulkosvaidžius, 6,444 automatinius šautuvus, 42,000 paprastų šautuvų, 102,000 rankinių granatų, 244 tonas sprogstamosios medžiagos, 237 radijo siųstuvus ir daugiau kaip 10 milijonų šovinių.

Tie skaičiai rodo, kokie dideli uždaviniai buvo numatyti Maskvoj Italijos komunistų partijai, kuri dabar pradeda braškėti.

ĮSIKŪRĖ NAUJA KOMUNISTŲ PARTIJA

Nuo Maskovs atskilę parlamento nariai Valdo Magniani ir Aldo Cucchi viešai paskelbė, kad jie sudaro vieningo veikimo komitetą, kurio pagrindinė idėja — nepriklausomas Italijos darbininkų sąjudis. Šio komiteto programa esanti marksistinė, bet jis kovosiąs su Maskvos imperialistiniais siekimais. Prie minėtų parlamento narių prisijungė daugelis jau anksčiau nepatenkintų Italijos komunistų partijos politine linija asmenų.

Magniani ir Cucchi pareiškė, kad jie visomis išgalėmis gins demokratiją nuo despotijos. Jų nuomone, internacionalizmas dar nereiškia kitų tautų nepriklausomybės naikinimo.

Po to, kai iš komunistų partijos išstojo du parlamento nariai, prasidėjo bėgimas kitų partijos pareigūnų. Italijos komunistų politbiure esanti panika. Nes iš provincijos miestų ir miestelių ateina dar liūdnesnės žinios. Daugelio provincijų sekretoriai reikalauja instrukcijų, nes abejoja dėl partinės pozicijos. Susirinkimuose atviai reikalaujama Togliati grįžimo iš Maskvos. Tikimasi, kad jo autoritetas dar galėtų italų komunistų partiją išgelbėti nuo neišvengiamo pakrikimo. Ne tik pačioje komunistų partijoje, bet ir jos sukurtose organizacijose, kaip pavydžiui "Partizanų asociacija", vyksta skilimas.

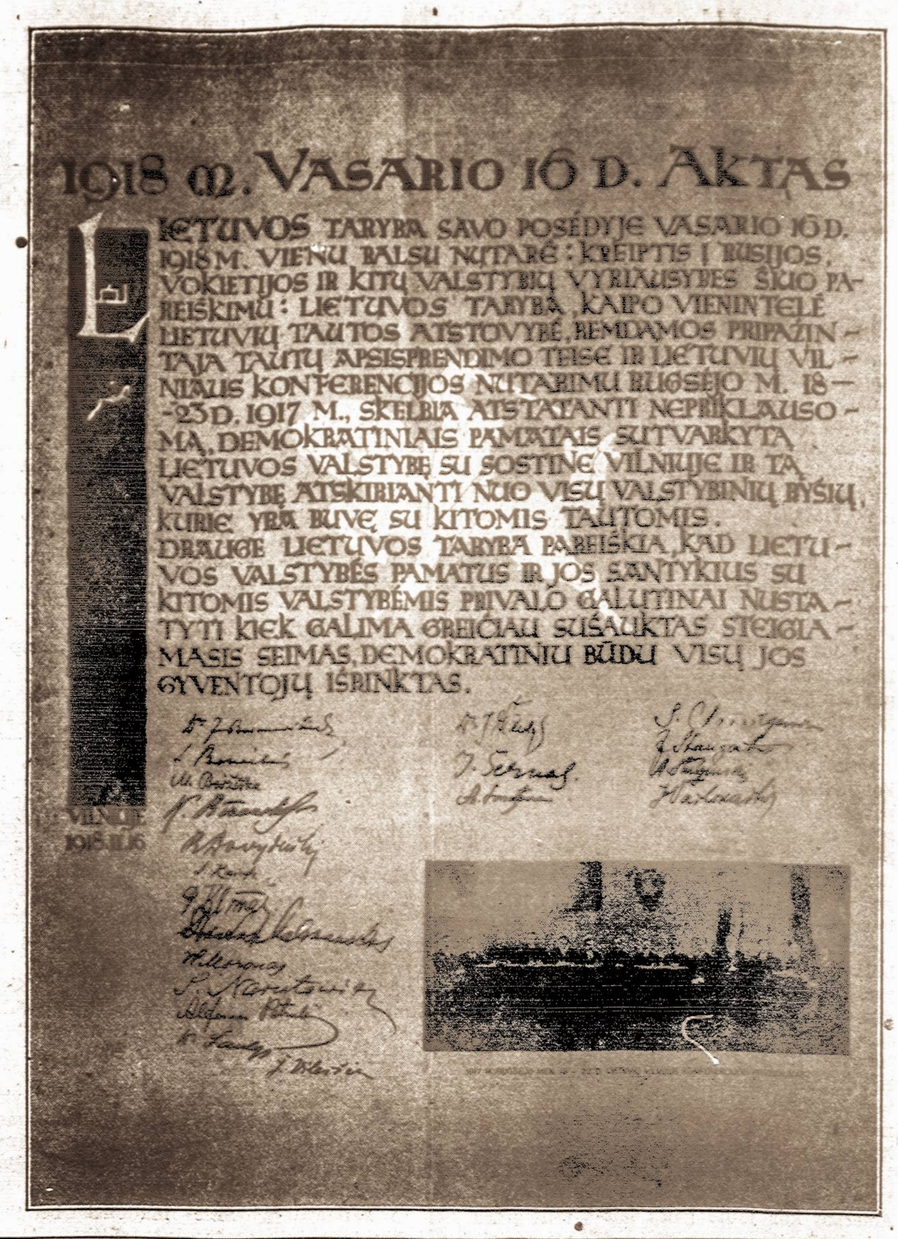

KODĖL STALINAS NEATAKUOJA SAVO PRIEŠO TITO

Septyni svarbiausi punktai, kuriais Vakarų sąjungininkai remiasi, tvirtindami, jog Stalinas bijosi karo. Buvo laukta, kad ateinanti pavasarį sovietų satelitai bendromis jėgomis puls Jugoslaviją. Bet paskutiniu metu ši baimė žymiai sumenkėjo. Sąjungininkų vyriausybės turinčios nuolatinius ryšius su Balkanų politikais, nenumato Stalino agresijos bent artimiausiuoju metu.

Sąjungininkų manymu, žinoma, galimi įvairūs nelaukiniumai. Bet pasiremdami esamomis sąlygomis ir susidariusiais santykiais, jie tiki, kad sovietiški sąjungininkai nepajėgs pradėti didelę karinę avantiūrą.

Vakarų Europos politikai nesitiki, kad Stalinas ir jo artimiausi patarėjai norėtų dar šiais metais išprovokuoti trečiąjį pasaulinį karą. Bet jis būtų priverstas į karo veiksmus įsikišti, jeigu kuris nors satelitas sukluptų ir paprašytų pagalbos.

Štai tie septyni punktai, kuriais remdamiesi Vakarų Europos politikai, nelaukia artimoje ateityje karo: 1) Jugoslavijos kaimyninėse valstybėse gyvenimas daug alkanesnis, negu pačioje Jugoslavijoje. 2) Ne tik Rumunija, bet ir pati Sov. Rusija jaučia naftos trūkumą. 3) Satelitinėse valstybės nepajėgė Kremliaus jiems skirtų gamybos normų įvykdyti. 4) Nuotaikos prieš karą ypatingai sustiprėjo satelitų valstybėse. 5) Paskutiniu metu plačiai vykdomi valdžios ir komunistų partijos valymai parodo, kad tuose kraštuose didėja pasipriešinimas Kremliui ir jo imperialistiniam kėslam. 6) Tito susitaręs su Italija žymią dalį savo karo dalinių atitraukė iš Triesto ir pasiuntė į šiaurę ir rytus. 7) Paskutiniu metu pasireiškęs glaudus Vakarų valstybių bendradarbiavimas karo srityje ir nauji Amerikos laimėjimai atominio ginklo srityje (Nevados bandymų pasisekimas).

Darbiečiams artinasi nauja smarki audra. Attlee vyriausybė pasiūlė papildomai paskirti lėšas ginklavimo reikalams. Prieš šį vyriausybės pasiūlymą griežtai pasisako kairysis darbo partijos sparnas. Taip pat Atlee vyriausybė smarkiai atakuojama ir užsienio politikos klausimais.

KAIP SAUGOJAMOS TOS PASLAPTYS...

Linksmas nuotykis prajuokino rimtus žmones. Kaip žinia, Pentagone dažnai susirenka svaribausi JAV politikos ir karo vadai. Be generolų, admirolų ir diplomatų, čia dalyvauja ir įvairių sričių ypatingu pasitikėjimu besinaudoją specialistai. Jų tarpe vyksta labai svarbūs ir nepaprastai slapti pasitarimai.

Viename tokiame posėdyje vienas generolų pastebėjo kažin koki vyruką civiliai apsirengusį, kurio veidas generolui atrodė lyg svetimas. O kai generolas jį paklausė, kurią įstaigą jis atstovauja, tai šis naiviai atsakė, kad jis yra moteriškų rūbų siuvėjų laikraščio atstovas. Reikia manyti, kad ne koks čia buvo žurnalistas, jei pasiklydo didžiuliuos rūmuos ir kaž kaip pataikė į patį slaptąjį posėdį, kurį saugo prityrę saugumo agentai...

DAR 20,000 Į KOREJOS FRONTĄ

Be jau nustatytos karo rezervų normos, kuri pastoviai tiekiama Korėjos frontui, generolui Mac Arthurui reikalaujant, kaip praneša karo žinyba, skubotai bus pasiųsta dar papildomai 20,000 kareivių. Minėtas skaičius pasieks Korėją per artimiausias keturias savaites.

Pirmoje eilėje bus pasiųsti nacionalinės gvardijos keturių divizijų daliniai. Jei bus reikalinga ir tolimesnė parama, tai bus pasiųsti jauni kareiviai, kurie atlikę 14 savaičių karinį apmokymą.

Mac Arthuras kas mėnuo gauna 15,000 kareivių, o tie 20,000 bus pasiųsti virš plano.

EDENO PAREIŠKIMAS

Anglijos parlamente užsienių politikos debatų metu buvęs karo metu užsienių reikalų ministeris A. Edenas padarė pasiūlymą neatidėliojant sušaukti JAV, Prancūzijos ir Anglijos su dominijomis konferenciją, kuri turėtų apsvarstyti Jugoslavijos, jos užpuolimo atveju, gynybos reikalus.

—Jeigu įvyktų keturių didžiųjų konferencija, — pabrėžė jis, — tai būtina reikalauti, kad į darbotvarkę būtų įtrauktas ir Jugoslavijos klausimas.

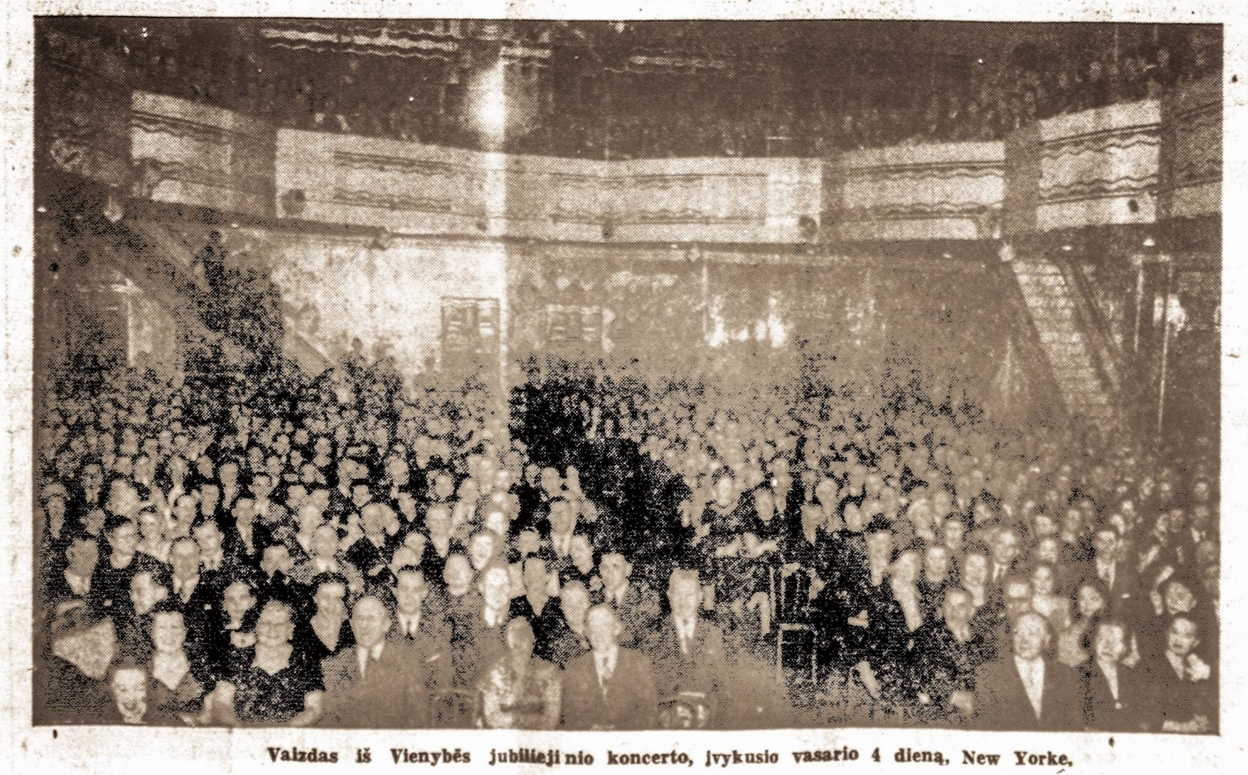

Vaizdas iš Vienybės jubiliejinio koncerto, įvykusio vasario 4 dieną, New Yorke.

Amerikos Lietuvių Savaitė

MIRĖ DR. PRANAS MATULAITIS

CLEVELAND, OHIO.— Sausio 31 anksti naktį mirė dr. Pranas Matulaitis (dr. F. M. Lait) vienas iš anksčyvų Amerikos lietuvių veikėjų. Jis atvyko Amerikon 1902 metais, bėgdamas nuo rusų valdžios persekiojimų, išbuvęs ištrėmime Viatkos gubernijoje už lietuvių spaudos platinimą trejetą metų.

Dr. Pranas Matulaitis gimė Stebuliškės k., Liudvinavo par., Marijampolės apskr., kovo 16d., 1876 metais. Baigęs Liudvinavo pradžios mokyklą, gimnaziją ėjo ir baigė Marijampolėje, 1896 metais. Kitą rudenį stojo į Maskvos universitetą studijuoti teisių fakultete, bet kai 1897 metų pavasarį grįžo į Lietuvą atostogoms pas savo brolį, dr. Matulaitį, jį ten pasitiko žandarai ir tuoj išvežė Marijampolės kalėjiman. Priežastis buvo — kad buvo sugautas slaptam knygnešiui rašytas laiškas apie lietuviškas knygas. Jaunas studentas, grįždamas Lietuvon, norėjo tą vasarą pasidarbuoti uždraustą lietuvių literatūrą platinant. Bet kitaip jam išėjo. Išlaikytas kalėjime Lietuvoje, 1899 metais buvo ištremtas į Viatkos guberniją iš kur grįžo tik 1902 metais, ir tais metais tuoj pasirūpino iškeliauti į Ameriką kur jautė galės laisvai darbuotis.

Jaunas ir energingas, iškalbus vyras, atvykęs pas savo brolį, kun. Matulaitį Philadelphijoje, Pranas Matulaitis aktyviai dalyvavo lietuvių tuometiniame gyvenime. Iš Philadelphijos tuoj persikėlė į Plymouth, Pa., kur tuo laiku buo kaip Amerikos lietuvių "sostinė." Ten prie P. Mikolainio stojo dirbti antru redaktorium prie tuo laiku ėjusio laikraščio, "Vienybės Lietuvninkų."

Nepasitenkindamas savo kasdieniniu gyvenimu, jis netrukus persikėlė į kitą veiklią lietuvių koloniją, Baltimore, Md., ten įstojo į medicinos mokyklą, kurią baigė 1907 metais. Medicinos egzaminus išlaikęs New Yorke, dr. Pranas Matulaitis tačiau pasiryžo apsigyventi Bostone, Mass., ir ten nuo 1909 metų pradėjo praktikuoti mediciną.

Bostone tuo metu gyveno jo artimas draugas iš Lietuvos, Stasys Gegužis, Keleivio leidėjas, ir tokiu būdu jo ryšiai prasidėjo su tuo laikraščiu, nors gal ir be to dr. Pranas Matulaitis buvo palinkęs kairėn, kaip buvo įprasta tarp mūsų inteligentijos nuo 1905 metų revoliucijos, ar net prieš tai, kovojant su carizmu. Bet dr. Matulaitis, kaip aš jį pažinau Bostone 1912 metais, buvo rimtas liberalinių palinkimų vyras. Gyvendamas Bostone, 1910 metais buvo išrinktas SLA daktaru kvotėju.

Bostone gyvendamas, dr. Matulaitis prisidėjo prie lietuvių išeivių švietimo skaitydamas paskaitas Liaudies Universitete. Be to, parašė ir išleido kelias knygeles: Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę, Džiova ir Alkoholis, Teisingos Paslaptys, kurias kiekviena mergina ir moteris turi žinoti, parašė Jono Mačio - Kėkšto (buvusio Vien. Liet. redaktoriaus) biografiją ir surinko dalį jo eilėraščių spaudai. Išvertė Kraševskio Mokslinčius Tvardauskas, kun. Th. Grady veikalą "Socializmas ir Darbininkų Klausimas, Maksimo Gorkio Sausio Devinta. Greta to rašė lietuviškiems laikraščiams straipsnius daugiausia sveikatos reikalais. Jo vertimai socializmo klausimais parodo jį tais laikais buvus palinkus į socialistus, bet jis toli gražu nebuvo karštagalvis socialistas, kokių tada turėjome mūsų kolonijose.

Dr. Pranas Matulaitis vedė Bostono lietuvaitę, Marę Broniškiūtę, kuri studijavo slaugės mokslą ir baigė Bostone. Jiedu apsivedė 1919 metais. Iš Bostono dr. Matulaitis su žmona persikėlė gyventi ir dirbti tuo laiku augančioje lietuvių kolonijoje Worcester, Mass., iš ten išvyko į Detroit, Mich., paskiau Dayton, Ohio, ir prieš 13 metų atvyko ir apsigyveno Clevelande.

Clevelande jau mažai tesidarbavo, bet lietuvių vakaruose ir šiaip sueigose dalyvaudavo. Čia jau nepraktikavo medicinos, bet užsiėmė specialiu akių gydymu ir akinių pritaikymu.

Laidotuvės buvo privatiškos, šeimyninio pobūdžio. Jo kūnas buvo sudegintas Clevelando Krematorijoj, sausio 31 d. apie 4 val. po pietų.

Clevelande paliko žmoną ir dukterį.

K. S. Karpius

IŠ ALIASKOS PADANGĖS

Rašo DR. J. PAJAUJIS

(Tęsinys)

Didžiausią poziciją Aliaskos ūkio pajamos sudaro žuvis, už vis daugiausia — lašiša (salmon). Lašišų grobis Aliaskos vandenyse yra didesnis, negu visų kitų pasaulio kraštų drauge. Jo metinė vertė siekia 80 milijonų dolerių! Tai dešimts kart tiek, kaip sumokėta rusams už visą Aliaską, ir keturis kart tiek, kaip metinė aukso produkcija "normaliais" prieškariniais metais. Prie žuvininkystės reikia pridėti žvėrių kailiai — tas pats pirmutinis grobis, kurs priviliojo baltąjį žmogų į šią "Didžiąją žemę". Iš Aliaskos kailių išgabenama kasmet vidutiniai už $2.5 milijonų. Pribilovo saloje Dėdė Samas turi didžiausią pasaulyje jūrų šunų (seal) farmą, kurioje esama apie 1.000.000 tų jūros gyvulių.

Taigi į klausimą: Kiek ir kokių gamtos turtų Aliaska patiekdavo "normaliais" metais, galime sutrauktai atsakyti:

žuvies — pirmoje vietoje lašišių — apie $80 mil. **metalų** — pirmoje vietoje aukso — $20 mil. **kailių** — daugiausia "seal" 2.5 mil.

Šitie milijonai betgi toli gražu nepasilieka Aliaskos gyventojų kišenėje ar teritorijos ižde. Labai žymi dalis, gal netoli pusės išplaukia Outside, — kaip aliaskiečiai vadina JAV. Jau minėjau, kad didžiųjų aukso bendrovių centrai yra Bostone ir Friske, tad ir didžiausia dalis dividentų iš tos pramonės ten plaukia. Tas pat yra su žuvininkystės bendrovėms. Jų centras yra Seattle. Kas vasarą atplaukia iš ten žuvininkų flotilija su savais pabūklais ir net savais darbininkais. Iš 60,000 dirbančiųjų prie žvejybos apie 30,000 yra iš Outside. Jie atvažiuoja vasarai maitinasi bendrovės kantinose maistu, kurį bendrovė atsivežė, grįžta rudenį į Seattle ir ten gauna išmokėti. Daugeliu atžvilgių Aliaska yra eksploatuojamos kolonijos padėty. Ryškus pavyzdys buvo vario kasyklos. Per eilę metų iškasė vario daugiau kaip už 200 mil. ir iškasę visas geresnes rūdas, 1938 metais kasyklas uždarė. Iš tų milijonų teritorijai nutrupėjo nedaug.

Kaip ir pokariniais metais, aukso pramonei sustojus, aliaskiečių pajamų didesnė dalis pareina ne iš šio krašto turtų. Ką Valstybių kapitalistai iš krašto išpumpavo, tą Dėdė Samas žymia dalimi atpumpuoja atgal. Karo metu pradėtos didžiulės aerodromų konstrukcijos buvo Aliaskai kaip naujo "gold rush" laikai. Air Transport Command vadovavęs generolas George yra pasakęs: "Inžinerijos darbai, atlikti Arktikos bazių statyboje, yra daug didesni, kaip visa Panamos kanalo statyba". Naujo karo gresmė verčia Vyriausybę, atsižvelgiant į strateginę Aliaskos reikšmę, skirti vėl dideles sumas aviaciniai statybai Aliaskoje: šiais metais tos statybos projektams, pradėsimiems prieš birželio mėnesį, Washingtonas paskyrė 106 milijonus dolerių — daugiau kaip pusę iš bendros statybinių apropriacijų sumos 209 mil. dol.

4. *Sparnai Arktikoje*

— Kai jau kalba nusuko apie aviaciją, gal galėtumet pasakyti, kaip ten iš tikrųjų yra? Čia vasarą vienas skraidantis ganytojas rašė, kad kone kiekvienas aliaskietis turi įsitaisęs po aeroplanuką ir, ar pas panas, ar medžioklėn, nebe mašina važiuoja, o lėktuvu skrenda, pakildamas ar nusileisdamas tiesiog ant plento.

Taip gerai deja, dar nėra, kaip tame žurnalistiškai pagrąžintame aprašyme. Bet gal netolimoje ateity kas nors panašaus ir bus. Šiuo metu privatinis lėktuvas saviems reikalams ir Aliaskoje yra dar daugiau mėgėjų brangokas hobby, negu masinė susisiekimo priemonė. Tam reikėtų šiam kraštui daugiau žmonių, daugiau biznio reikalų ir, svarbiausia, daugiau pinigo aliaskiečių kišenėse.

Tiesa tačiau, kad aliaskiečiai yra "skraidingiausi" žmonės pasaulyje. Kad ir nesavais lėktuvais, o samdytais, bet skraido čia visi: žvejai ir mainieriai, kongresmonai ir prostitutės, žvėrių ir sielų gaudytojai, baltieji ir eskimai. Oro taksi čia naudojamas daugiau, negu geležinkeliu ar autobusu. Šituose milžiniškų atstumų plotuose lėktuvas, pavaduodamas šunis, atidarė naują gyvenimo erą, ypač tolimuose šiaurės užkampiuose, žiemą visai nepasiekiamuose kitokiomis priemonėmis. Tik lėktuvu gali dasišaukti gydytoją, dentistą, kunigą. Nebe garnys, o lėktuvas atneša naują eskimuką. Ne "troko" atvažiuojant laukia Arktikos "groseris," o praskrendant lėktuvo, kurs iš oro nuleis jo užsakymą drauge su paštu.

Ypatingas, niekur kitur neužtinkamas tipas, yra Arktikos "bush pilot"—pakrūmiais pilotas, kurs per visą šiaurės žiemą lanko tolimiausius "užkrūmius," gali nusileisti vasarą ant kiekvienos balaitės, o žiemą ant grubaus sniego ar ledo su pašliūžomis aprūpina reikalinguosius ir gelbsti nelaimėn pakliuvusius. Vieną vakarą kolegos supažindino Fairbankse su tokiu pakrūmių veteranu. Didžiai draugiškas vyras. Ir be galo linksmas, nes ne tiek kalba, kiek juokiasi. Išsikalbėjome apie jo profesinius nuotykius. — Ką daugiau vežiojate, — klausiu, — keleivius ar prekes?— Tenka vežioti visa ko, pasažierius ir prekes, gyvulius ir žvėris, ligonius ir lavonus. Kaip? Labai paprastai: numiršta kokioj prakeiktoj skylėj, į sniegą negi kiš, ot reikia vežti, kur galėtų palaidoti. Pernai iš anapus Yukon Creek reikėjo vienas numirėlis paimti, toks druckis, netelpa kitaip, turėjau pasisodyti šalia savęs, nieko, puikiai skridome, ramus pasažierius! Cha, cha, cha! Ot, vieną syk įrioglino man paaugusį meškiuką, šiaip atrodė jaukus, žaidė, kaip kačiukas, aš jo nė nesuraišiojau. O kai pakilome ir pataikėme į sūkurį, pradėjo mėtyti, mano rudis kad suurgz: Hrrrr!. Hrrrr! Ir lenda prie manęs į priekį. Maniau blogai baigsis, bet nieko, paprato, aprimo. O linksmiausia tai buvo su tokiom leidėm iš steitų, turistėm. Skrido jos apžiūrėti pačio šiaurio pakraščio. Vis žiūri į laikrodį, teiraujasi, kokiu greičiu skrendame, ir pagaliau viena klausia: — Ar greit priskrisime "arctic circle" (poliarinį ratą)? Ar mes galėsime jį matyti? — Ne, sakau, leidės, matyti jo nematysite, bet pajusite, matai, ant to prakeikto rato nėra oro ir motorai nustoja veikti! — Kai daskridome maždaug tą vietą, aš nejaučiomis džikst! išjungiau motorus, niukteriu žemyn — ot, sakau, dabar poliarinis ratas! Matytum, kiek išgąsčio buvo! Cha, cha, cha! — Didelis juokdarys tas "bush" — Fredy! Pasak jo, nuolatiniai jo pasažierai yra eskimų šunes, pasitaikę vežti gyvą ruonį, pora kiaulių ir net karvę, kai sergančiai mergaitei būtinai prireikė šviečio pieno.

(Bus daugiau)

MINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTĮ

PITTSTON, PA.— Vietos ALT ir BALF skyrius rengia Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą, sekmadienį, vasario 18 d. vakare, Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje, 91 N. Main St.

Minėjimo programa bu įvairi ir turininga.

Kalbėtojai pasižadėjo atvykti iš Washington, D. C., buvęs Lietuvos ministeris Berlyne pulkininkas Kazys Škirpa. Vietiniai — Luzerne apskrities teismo teisėjas Frank L. Pinola, kun. Alfonsas Žukauskas, Garso redaktorius M. Zujus, miesto mėras John Allardise ir buvęs miesto komisijonierius Silvestras Greblikas.

Muzikalę programos dalį paruoš muz. Bronius Voveris. Toje programoje dalyvaus pasižymėjusios meno mėgėjos Francė Šėporaitytė (Kazlauskienė) Betty Regnaski ir kiti.

Bus labai įdomu matyti lietuvių tautiškus šokius, kuriuos šoks šios apylinkės lietuvių tremtinių grupė, keturios poros, grojant armonika.

Įžanginę programos atidarymo kalbą pasakys dr. Bronius Kazlauskas. Programą ves skyriaus pirm. Juozas Maceina.

Įžanga nemokama.

Pasitikima, kad lietuviai šį minėjimą gausiai atlankys ir rinkliavoj dosniai parems tremtyje ėsančius lietuvius ir kovą už Lietuvos laisvę.

Tą dieną, 10:30 ryte, Sv. Kazimiero bažnyčioje Lietuvos intencijai bus iškilmingos mišios. Pamokslą sakys kun. Bronius Kauneckis (OSJ). Po sumos — suplikacijos ir palaiminimas.

A. Galinskas

IEŠKOMI ASMENYS

Abersaitis Frydas ir jo broliai, iš Kauno — Aleksoto.

Bartkutė - Juzumienė, ir vaikai.

Černiauskas Pijus ir sesuo Černiauskaitė Kotryna, iš Rūdos k., Gižų v.

Gibaitė - Vainienė Ona, iš Armoniškių k., Liudvinavo v. Marijampolės ap.

Juknevičius Antanas, iš Sudargų k., Traupio par., Ragų vos v., Panevėžio ap., gyvenęs Superior, Wis.

Kalašinskas, sūnus Andriaus.

Laisvės varpas skambės Stamforde

STANFORD, CONN. — Vietos Lietuvių Bendruomenė rengia iškilmingą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimą vasario 25 dieną, 5 valandą po pietų. Įdomois ri įvairios programos metu bus rodomos spalvotos filmos su Vasario 16 minėjimo vaizdais Kaune: Nežinomojo Kareivio kapo pagerbimas, kariuomenės paradas ir eisenos. Trimitnikui Vytauto Didžiojo Muziejaus bokšte, pasigirs karo invalidų orkestro Lietuvos rimno garsai ir Laisvės Varpas suskambės. Stamfordo lietuviai šia reta proga išgirs autentiškus Laisvės Varpo garsus, nes broliai Motuzai vienintelėi, kurie turi išsaugoję šiuos brangius garsus savo filmų juostoje.

DUOSIME PER RADIJĄ ŽINIŲ AMERIKIEČIAMS

BRIDGEPORT, CONN. —ALT Skyrius šiemet užsimojo Vasario 16 šventę atšvęsti plačiau ir garsiau, negu pernai ar užpernai. Iškilmingas minėjimas įvyks lietuvių parapijos salėje, šeštadienį, vasario 17 d. 7 val. vak. Kalbėtojais pakviesti: Miesto mėras McLevy, Repres. Griggs ir Vienybės redaktorius J. Tysliava. Muz. Stanišauskas, kuris didžiausią pasiruošimų naštą ir šiemet neša, sudaro įdomią meninę programą. Įsibrauta ir į miesto radijo stotį WLIZ — 1300 — vasario 16 d. 4:45 val. po pietų. Bus 15 minučių lietuvių valandėlė, bus sugrotas Lietuvos Himnas, atskaityta speciali paskaita angliškai ir sugiedota "Leiskit į Tėvynę." Kitos dvi radio stotys prieš minėjimą duos trumpus pranešimus, primindamos Lietuvos nelaimę ir tai, kad Amerika bolševikų okupacijos ir inkorporavimo į Sov. Sąjungą nepripažįsta.

Visi lietuviai rengiasi minėjime dalyvauti. Gerai būtų, jei atsivestume ir mums prijaučiančių amerikiečių.

J. K.

MINĖJIMAS

ANSONIA, Conn. — Dėl kai kurių priežasčių, Lietuvos nepriklausomybės 33 sukakties minėjimas čia įvyko anksčiau, būtent, vasario 4 d. Minėjimas buvo suruoštas parapijos salėje. Minėjimą surengė Amerikos Liet. Tarybos Ansonijos skyrius. Programą vedė skyriaus pirmininkas S. Bujanauskas. Pirmas kalbėjo vietos klebonas kun. Gaurinskas. Po to buvo pakviestas kalbėti tik nesenai iš tremties atvykęs kun. A. Gleveckas. Jo kalbos susirinkusieji išklausė dideliu atsidėjimu. Jo pavaizduoti paskutinių metų mūsų tėvynės vargai ne vienam ištraukė ašarą.

Meninėj daly dalyvavo Ant. Radvila ir D. Karpavičiūtės vad. tautinių šokių ansamblis.

CASINO GARDEN RESTORANAS

William ir Mary Lang, *Sav.*

AMERIKONIŠKI IR LIETUVIŠKI VALGIAI

SALĖ PRAMOGOMS IR PARKAS VASARAI

Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestrui.

128 NORTH ELM ST., WATERBURY, CONN.

Tel.: 4-9920

Didžiąją Knygą

ŠLIUPTARNIAI

DAR GALIMA GAUTI

UŽ 3 DOLERIUS

Numažinta kaina ŠLIUPTARNIŲ knygą daugiausia perka naujakuriai. Matyti, kad jiems 5 doleriai yra labai dideli pinigai. Todėl paliekame numažintą kainą iki gegužės 1 d.

Kurie skaitėte laikraščiuose apie įvykusias Clevelande muštynes prie lietuvių bažnyčios dėl lietuvių kalbos, tai, skaitydami ŠLIUPTARNIŲ knygą, matysite, kas darėsi gale 19 ir pradžioje 20 amžiaus, kada lietuviai kunigai tik lenkiškai tekalbėjo ir Varšuvą laikė antrąja Roma, taip labai brangi ir miela jiems buvo lenkų kalba.

ŠLIUPTARNIŲ knyga labai gražiai atspausdinta. 652 dideli puslapiai, kieti drobės viršeliai, dr. Šliupo, kun. Dembskio ir "dėdės" Šerno atvaizdai, o kaina dabar tik 3 doleriai! Atsiuntimo kaštus apmokame.

Reikalaukite šiuo adresu:

Dr. Al. Margeris,

3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuvių Naujienos

Mėnesinis žurnalas

Leidžia ir redaguoja J. Gustis. Prenumerata metams 1 dol.

332 N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

BOSTON BAKING CO.

J. Tamošauskas

B. Andriušaitis

Lietuviška duona ir pyragaičiai

Pristatoma į namus ir krautuvės

8 Ames St., Lowell, Mass.

Tel. 2-6797

DIAMOND CAFE

V. B. Santeckas ir V. Bukauskas, sav.

Alus, degtinė, vynas

305 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

SO 8-9094

BEE HIVE RESTAURANT

Wm. A. Aliukonis, Sav.

Alus, pirmos rūšies maistas

Kviečiami svečiai, atvykę iš kitų valstybių.

56 High St., Nashua, N. H.

A. PAKENAS AND SONS

SIUVYKLA IR VALYKLA

A. Pakenas

Mes siuvame, taisome ir valome drabužius pačiomis moderniausiomis mašinomis ir priemonėmis.

Mūsų gamybos ir medžiagos kokybė, palyginti, yra geresnė, negu kitur.

Darbas atliekamas sąžiningai ir greitai

UŽSAKYMUS PRIIMAME IR IŠ KITUR

Krautuvė 138 E. MAIN ST.

Dirbtuvė 110 BROOKSIDE AVE

AMSTERDAM, N. Y.

Tel. 1321 Tel. 5083

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.

Distributors for

DOMESTIC and IMPORTED BEERS

Wholesale and Retail

JOSEPH V. PLAKIS

2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.

Tel.: SAgamore 2-2013

"Pioneers in Radio and Electronics Since 1920"

FADA

Television

12½ In . . . 91 Sq. In. GLARE - FREE grey - face filter glass screen. Better viewing, filt-back angle front panel. Built-in "FADE-SCOPE" Antenna... beautiful mahogany veneer DeLuxe custom-built cabinet console . . . featuring AC Automatic Gain Control circuit. Sensational performer in all areas.

$239.95

VERNON RADIO and TELEVISION

PARDUODAMA IR TAISOMA

JUOZAS BUČINSKAS, Sav.

64 Vernon Street, Worcester, Mass.

Tel. 6-1759.

Senasis Brooklynas Kalba

Senų laikų reportažai iš lietuvių būklės Brooklyne

Praeitą kartą minėjom, kad šermenyse anais laikais airiai katalikai taip pat, kaip ir lietuviai, turėję papratimą budėti prie numirėlio visą naktį, rūkė pypkes, kad neužmigti. Reikia spėti, kad ir šis airių paprotys atsivežtas iš savo tėvynės, Vadinas, tais laikais visų tautų žmonės šiame krašte gyveno pagal savo atsivežtus įpročius.

Bet laikas ėjo, naujos tėvynės įtaka visų tautų, lygiai ir lietuvių gyvenimui darė vis stipresnę įtaką. Visos tautos pradėjo derintis prie naujų papročių ir jos visos pradėjo būti į viena kitą panašios.

Dėl tos priežasties ir lietuvių tarpe išnyko seni laidotuvių papročiai. Jau ir anais laikais didesniuose miestuose laidotuvėse ir šermenyse nebūdavo budėjimų su giesmėmis.

Labai anksti susikūrė pašalpinės draugijos ir į tas draugijas daugiausia žmonės įsirašydavo galvodami apie mirtį, kad artimiesiems nebutų vargo su brangiomis šiame krašte laidotuvėmis. Ir tikrai, asmuo priklausęs pašalpinei draugijai būdavo iškilmingai ir puošniai palaidojamas. Tais laikais lietuvių tarpe būdavo neva kariškų draugijų, kurių nariai mėgdavo iškilmingais atsitikimais dėvėti uniformas. Taigi ir laidotuvėse savo draugą į kapus palydėdavo tų draugijų nariai uniformose.

Vestuvės lietuviams anais laikais taip pat sudarydavo nemaža rūpesčių. Pirmiausia, jei nuotaka "grinorka," o taip atsitikdavo labai dažnai, reikėdavo nupirkti jai, dar neįsikūrusiai, vestuvinius rūbus, sutuoktuvių žiedus, reikėdavo užsimokėti kunigui už šliūbą, na, pagaliau reikia ir vestuvinę puotą iškelti. Tais laikais už šliūbą su mišiomis kunigui tekdavo mokėti 15-20 dolerių, o be mišių 5-10 dolerių. Be to, dar "skvajeriui" už civilinės metrikacijos atlikimą buvo mokama 5 dol. Ta proga tenka pažymėti, jog anais laikais civilinių sutuoktuvių lietuvių tarpe labai retai pasitaikydavo. O kiek dar smulkesnių išlaidų vestuvininkai turėdavo? Už vieną karietą nuvažiuoti į bažnyčią tekdavo mokėti 3-5 doleriai. Tad tų laikų mūsų jaunikaitis sumanęs padorias vestuves iškelti turėjo paruošti 100 150 dolerių. O tais laikais, kai uždarbiai buvo nepalyginamai žemesni, negu dabar, toji suma buvo labai didelė.

Paprastos šermenys tais laikais irgi kainuodavo nemažai, nnet lig 100 dolerių. Pasiskaitykit, kaip anų laikų spausdinti šaltiniai aprašo laidotuvių ceremonijas:

"Žmogui mirus tuoj yra kviečiamas graborius, kursatveža pas negyvėlį ledinę dėžę (ice-bax), į kurį apdėtą ledais įdeda lavoną, kad greit nepagestų. Laidojant graborius duoda nulekeruotą (prastesnį) arba juodu aksomu aptrauktą (puikesnį) grabą, užsiima patsai lydėjimu, duoda tam tyčia dėl lydėjimo lavonų vežimą, užkinkytą pora juodų arba širmų arklių: už ką viską gauna nuo 40 lig 60 dolerių, o kartais iki šimtui ir poros šimtų dolerių. pagal puikumą laidotuvių. Bažnyčioj mokasi, jei laidotuvės yra su mišiomis nuo 10 iki 20 dolerių".

Bet ne visiems mūsų broliams šioje išgarbintoje "auksso šalyje" vienodai sekdavosi. Buvo nemaža ir tokių, kurie ne tik jokių turtų nesukrovė, bet ir vargingai gyveno. Šitokių tautiečių laidotuvėmis pasirūpindavo draugai, o kartais ir atsitiktinai kaimynai. Lietuviai iš senų senovės įpratę savo mirusius garbingai su įspūdingomis apeigomis palaidoti ir čia savo vargšams kraujo broliams rodydavo pasigerėtiną solidarumą ir prijautimą. Tad visados būdavo stengiamasi neturtingą lietuvį surinktomis iš gerų žmonių lešomis padoriai palaidoti. Doresni kunigai tokius laidodavo nemokamai, nes kitaip jie sulauktų visuotino pasipiktinimo.

Labai retai atsitikdavo, kad mirusio lietuvio laidojimu nebūtų kam pasirūpinti. O tokiais atvejais miesto administracija paima lavoną savo žinion ir dažniausia pasiunčia kūną į mokslo įstaigas, kur jis naudojamas tyrinėjimams.

Kiekviena draugija kasmet stengiasi surengti bent vieną parengimą — balių. Seniau, dabar čia prigiję koncertai rečiau būdavo rengiami. Matyt trūkdavo meninių pajėgų. Paprasčiausias dalykas suruošti balių. Tam tikslui būdavo samdomos mieste salės, už kurias tais laikais mokėdavo nuo 10 lig 50 dolerių. Tais laikais tikietai į balių kainuodavę palyginti nebrangiai nuo 25 lig 50 centų. Didžiausias balių rengiančios organizacijos pelnas, kaip ir šiandien, būdavo iš bufeto.

Platesnės organizacijos balius duodavo gražaus pelno 200, 300 ir net 500 dolerių. Visą tų parengimų programą sudarydavo šokiai. Lietuviškas būdas reikalavo, kad jeigu linksmintis, tai pasilinksmint kaip reikia! Tad baliai paprastai prasidėdavo kokia 6 ar 7 valandą vakare, o pasibaigdavo apie ryto 5-6 valandą.

Tais laikais kai kuriose valstybėse buvo draudžiami svaiginamieji gėrimai pardavinėti baliuose ar didelluos susirinkimuose. Tada jau ką padarysi.— tekdavo pasitenkinti paprastu limonadu. Ir jau tada baliai nebeužtrukdavo taip ilgai.

Nors ir neseniai iš kaimo atvykęs bernelis stengdavos pasipuošti kiek galima miestiškiau. O moterų rūbai savo spalvingumu ir puošnumu nesiskyrė nuo kitų tautų panašių parengimų.

(Bus daugiau)

ANGLIJOS LIETUVIAI

Lietuvių stovykla ne pačiame mieste. Reikia pervažiuoti miestą, išvažiuoji vėl į laukus, ir tik už trijų mylių pamatai vidury laukų plikus trobėsius. Tai buvusi vokiečių karo belaisvių stovykla. Tik vielų tvoros nėra. Iš gražaus miestelio atvykus, ji sudaro niurų ir širdį slėgiantį įspūdį. Trobėsiai — paprasti barakėliai, net ir lubų nėra. Jų statyba — pati primityviausia, neatspari nei šalčiams, nei vėjui. Gera uždanga tik nuo lietaus. O saulei kepinant, lubos įkaista, kaip reikia.

Čia gyvena apie 50 vyrų lietuvių. Kitų tautybių nėra. Taigi, stovykla grynai lietuviška. Prieš metus joje buvo apie 90 lietuvių. Tačiau daugelis jų persikėlė kitur gyventi.

Pirmutinis stovyklos trobėsys — kaip gera šuns būda, tai p. Bielinio buveinė. Jis čia vertėjas, raštininkas, ir, pagaliau, kaip visi kiti, darbininkas.

Kai paaiškėjo mano vizito tikslas, p. Bielinis pasikvietė talkon dar kelis vyrus, kad bendromis jėgomis galima būtų sudaryti jų darbų ir gyvenimo vaizdą. Kiekvienas žmogus pergyvena individualiai ir dažnai tas pats dalykas vienam atrodo vienaip, o kitam — kitaip.

Darbo sąlygos savotiškos. Man jos priminė bolševikų įsteigtas Lietuvoje traktorių stotis. Valsčiuje vienoj vietoj įsteigia tokią stotį, priveža traktorių, o apylinkės ūkininkai (kol jie būna prieškolchozinėj eroj) reikalui esant, gali reikalauti ir gauti reikalingą traktorių vienai ar kelioms dienoms. Gali gauti, jei tų traktorių yra ir jie yra tvarkoje. Tai šičia tų traktorių pareigas eina mūsų vyrai. Jie suskirstyti vienoj vietoj ir apylinkės ūkininkai, per stovyklos komendantą, kuris visuomet yra anglas, gali reikalauti reikalingą skaičių darbininkų vienai, ar kelioms dienoms. Pasitaiko ir tokių, kurie reikalauja lyg ir nuolatinių 2-3 mėnesiams. Tokie darbininkai dirba pavieniui. Tuo tarpu pirmieji važinėja grupėmis. Tai yra savotiškos talkos, tik ne kaimynų, bet iš stovyklos gaunamos.

Darbo diena stovykloje vienoda tiek vasarą, tiek žiemą. Keliamasi 6 val. Pusryčiai 6:30 val., o 7 val. važiuojama į darbus. Vieni važiuoja dviračiais, kiti — sunkvežimiu. Ligi 9 mylių darbovietės pasiekiamos tik dviračiais. Darbininkas darbovietėj, jei ji yra ne toliau kaip 4 mylios, turi būti 7:30 val. Jei darbovietė toliau, turi joj būti 8 val., už tą pusvalandį jam mokama.

Sunkvežimis dengtas, viduj yra suolai. Juo vežami darbininkai pakeliui išlaipdinami. Darbas prasideda 8 val., bet atlyginimo atžvilgiu skaitoma nuo 7:30 val.

Darbo diena pusdevintos valandos. Dirbama ligi 5 val. vak. su valandos petrauka pietums. 10 val. (bet ne visur) daroma 15 min. pertrauką poilsiui. Visur daroma pertrauka ir 3 valandą arbatai išgerti.

—Ar nenusibosta kasdien važinėti? — klausiu.

—Mažesnis blogumas, kaip pas juos gyventi — atsakė p. Dapkus.

Ar sunkesni darbai kaip Lietuvoje?

Čia darbo laikas pilnai išnaudojamas. Net parūkyti nedaroma pertrauka. Tokio intensyvumo Lietuvoje nebuvo. Nors Lietuvoje dirbdavo smarkiau ir didesniu tempu, bet su pertraukomis. Čia gi visą laiką turi judėit. Visuose darbuose yra sistema. Ir visur normos. Kur tik įmanoma įvesti akordus, tai be to jau ir neapsieisi. Čia dirbama daugiausiai mašinomis, o darbininkas yra tik pagalbinė priemonė. Mašina savo padaro, o darbininkas turi tik pribaigti. Bulvės kasamos mašinomis. Darbininkas tik surenka bulves.

Kas daroma žiemos metu?

Anglijoje lauko darbai dirbami ištisus metus. Žemė nesušąla, todėl ir darbininkai reikalingi visą laiką. Ligi Kalėdų eina bulviakasis ir cukrinių runkelių nuėmimas. Vėliau — kulimas. Baigus mėšlavežį, prasideda gyvatvorių kapojimas. Kur yra drenažas (o jis visur yra), jei reikia, žiemos metu remontuojamas. Taigi, darbų netrūksta.

Kaip atrodytų palyginus šio krašto žemės ūkį su Lietuvos ūkiu?

Sunku lyginti, nes klimatinės ir materialės sąlygos skirtingos. Čia ūkininkauti geras biznis. Bet tos romantikos ir meilės, kurią galėjai pastebėti kiekvienam žingsny pas Lietuvos ūkininką, Anglijoje neužtiksi. Daugumas ūkių yra grynai komerciniai, t. y. išsispecializavę atskiromis šakomis ir kitu dalyku nesidomi. Šioje apylinkėje yra ūkiai augina: arklius, melžiamas karves, mėsines karves, paukščius, grūdų ūkiai labai reti, o daržų ūkiai yra tik arčiau miestų. Avių ūkiai, bent šioje apylinkėje, tik kaip pagalbiniai, greta kitų.

Čia ūkiai labai mechanizuoti ir motorizuoti. Beveik visi ūkininkai turi automobilius. Ypač pokariniais laikais ūkis padarė smarkią pažangą, gaudamas valdžios paramą įvairių primokėjimų pavydalu. Bendrai paėmus, ūkiui pagalba iš šalies yra labai didelė. Čia ūkininkas nepaliktas Dievo valiai.

Mikas Pavaža

KOREJOS KARAS IR AUSTRALIJA

Praėjusiais metais birželio mėn. pabaigoj, prasidėjus Korėjos karui, Australijos vyriausybė pirmoji pasiuntė JAV daliniams į pagalbą savo okupacinės kariuomenės dalį Japonijoj.

Australijos valdžia, kurią dabar tvirtai laiko savo rankose liberalai, prasidedant Korėjos karui, pradėjo smarkią akciją už greitą krašto psiruošimą galimo III pasaulinio karo įvykiams. Tuo reikalu buvo pradėta nepaprasta savanorių telkimo į armiją akcija, įsteigiant visur priėmimo punktus, pakeliant visų kareivių ir karininkų laipsnius, algas, plečiant nepaprastą propagandą per spaudą, radiją, gatvių plakatais ir t.t.

Antras žygis buvo parodytas tuoj pat įnešant į parlamentą privalomos karo tarnybos įstatymo pakeitimą, kuriuo yra numatyta sustiprinti naujokų šaukimą ir bendrą pasiruošimą karui. Kaip matote, Australijoje yra dviejų rūšių armija: a) savanorių ir b) pašauktųjų prievolės atlikti.

Naujam karo prievolės įstatymui pasipriešino darbo partija (socialistai), kurių nuomone, joks plataus masto karių apmokymas nėra reikalingas, nes Australija neprivalo siųsti savo karių už kontinento sienų. Vadinas, darbo partijoje Australijoje yra tokios pat politikos karo atžvilgiu, kaip Hooveris ir visi kiti izoliacionistai. Tačiau vyriausybė turėdama didelę daugumą parlamente darbo partijos opozicijos nepaiso ir vykdo plačią akciją už kontinento karo pajėgų sustiprinimą.

Dabar pora žodžių apie eilinio piliečio apmąstymus, ryšium su Korėjos karu. Čia pat pradžioj tenka pažymėti, kad labai daug šio krašto gyventojų nei Korėjos karu, nei iš viso būsimo pasaulinio karo prasme maža arba iš viso nesidomi. Tai ypač matosi ne tik iš pavienių pasikalbėjimų, bet iš spaudos, kurioje pranešimai iš fronto dažnai yra spausdinami visai nežymioje vietoje, nežiūrint, kad ten kovoja ir pačių australų dalinys, kai tuo tarpu sporto, kriminalinė ar kitokie pigūs sensaciniai pranešimai nustelbia viską. Žinoma, kad ir ne dauguma, bet dalis visuomenės yra ir kitaip galvojančios, visą dabartinę padėtį realiai įvertina ir ateities pavojus numato. Kad daug šio krašto piliečių į Korėjos karą ir būsimą pasaulinį karą žiūri gana lengvabūdiškai, tai galima suprasti iš šių motyvų.

Visų pirma Australija savo krašte nėra turėjusi dviejų dalykų: karo ir bado. Vadinasi, žmonės neturėjo progos matyti karo baisenybių, dėl to ir dėl jo artėjimo iš anksto nesibaugina, kaip kad europietis.

Antra ,gyventojų masė pripratus prie ramaus gyvenimo, kuris jai duotų gero darbo, o savaitgaliuose lengvų žaidimų sporto pavidale, tai ir viskas. Kai tuo tarpu karas ir jam pasiruošimas gyvenimą veda prie suvaržymų, nuo visokių malonumų atsisakymo, kas savaime suprantama plačioms masėms patikti negali.

Trečias dalykas, kuris eilinį australą nebaugina dėl jau esančio, arba būsimo karo, tai nepaprastai didelis atstumas nuo tų kontinentų, kur paprastai karai vyksta — Europos ir Azijos. Deja, modernios kariavimo priemonės parodė, kad atstumai nustoja buvę apsigynimo priemonės, tai ypač išryškėjo praėjusio karo metu kai japonų laivynas pradėjo žvalgytis išsikelti į šį nuošalų kontinentą. Tai štai čia ir yra tikroji priežastis, dėl kurios Australijos dabartinė vyriausybė iš pat pradžių įsijungia į bendrą demokratinių kraštų gynybos sistemą, kad jai esant pavojuje galėtų tikėtis pagalbos iš šalies.

—o—

AUSTRALIJOS ŽINIOS

—Tarp krašto PLB valdybos ir buvusio ALD pirmin. Baužės eina ginčas dėl laikraščio "Mūsų Pastogės" priklausomybės. Kai Australijos Lietuvių Draugija parsiorganizavo į PLB prieš pusę metų, tai tos draugijos pirmininkas, kaip atsakingas "Mūsų Pastogės" redaktorius, šį laikraštį suprivatino, nors jis iki tol buvo leidžiamas kaip draugijos organas. Naujai išrinktoji PLB vadovybė deda pastangas "Mūsų Pastogę" atsiimti.

—Adelaidės lietuvių teatro grupė gastroliavo Melbourne, kur per du spektaklius apsilankė virš 1,000 žiūrovų, nors pačiame mieste yra tik virš 1,000 lietuvių.

—Pulgio Andriušio apysaka "Sudiev Kvietkeli" jau renkama ir netrukus bus išleista.

P. Kedys

IŠ PAVERGTOSIOS LIETUVOS

NEBUVO KALĖDŲ OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Okupuotoje Lietuvoje, kaip ir visoje Sov. Sąjungoje, Kalėdų šventės ir atostogos panaikintos. Jų vietoje triukšmingai švenčiamas Naujų Metų sutikimas. Yra įvestos žiemos atostogos moksleiviams nuo sausio 1-10 d. Kalėdų eglutė atkelta į Naujųjų Metų dieną.

Naujųjų Metų sutikimai buvo ruošiami ne tik įvairiose bolševikų įstaigose, bet ir kai kuriuose restoranuose ir kavinėse, kur iš anksto galima buvo rezervuoti staliukus, užsisakyti visokių gėralų ir sutikti 1951 metus. Aišku, kad lietuviai šalinosi nuo to, bolševizuojamo, "džiaugsmo" ir tykiai susikaupę namuose sutiko Naujųpsius Metus.

Vilniaus opera, tęsdama Nepriklausomybės laikų tradiciją, Naujųjų Metų išvakarėse pastatė operą Traviata, dalyvaujant Kiprui Petrauskui ir Antanui Sodeikai. Visa eilė Lietuvos teatrų pastatė bolševikines pjeses.

Atrodo, kad bolševikai įvairiomis organizuojamomis pramogomis nors Naujiems Metams norėjo gyventojus priversti nors valandėlei užmiršti žiaurią tikrovę. Nėra šeimos Lietuvoje be gedulo, vieni artimųjų kapuose, kiti dar Sibiro plotuose vargsta.

VIETINĖS TARYBOS IR DEPUTATAI

Bolševikai skelbia, kad ok. Lieutvos gyventojai 1950 m. gruodžio mėn. daugiau, kaip 99 nuoš. balsų dauguma dviems metams "išrinko" į vietines deputatų tarybas 32,017 deputatų. Iš jų 5,247 yra komunistai, o likusieji 26.770, arba kandidatai į partiją, arba jos patikimieji. Deputatai buvo išrinkti į 4 sričių tarybas, 70 miestų ir 7 miestų rajonų tarybas, 2,755 apylinkių ir 70 gyvenančių— naujų sustambintų kolchozų tarybas. Iš patiektų skaičių atrodo, kad apmokamų pareigūnų Lietuvoje netruks.

"Išrinktieji" deputatai taryboje pasiskirsto pareigomis, kurių yra apsčiai. Svarbų vaidmenį tose tarybose vaidina taip vadinami "instruktoriai," kurie skiriami vyr. instruktoriaus V. Sobietovo ir priklauso jo įstaigai prie ministrų tarybos. Tokių instruktorių paskirta 200. Jų pareiga žiūrėti, sekti, pranešinėti ir mokyti rajonų deputatus, kad jie nenukryptų nuo vyriausybės ir partijos nustatytos linijos.

IEŠKOMI ASMENYS

Abersaitytės (Abersaitis), Adlynė, Berta, Marija, Milė ir Morta, iš Ulijanos km.

Arlauskas, šeima, iš Mažeikių.

Balsytė-Jurgaitienė Ona, ir jos sesuo, gyveno Waukegan, Ill., Liberty St.

WHITE HALL HOTEL
PETER ČESNULIS, savininkas
2 barai, restoranas, salės parengimams
NEW TOWN, PA. Tel. 9981

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-8785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel.: DEW 513
PHILADELPHIA, PA.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS ir BARAS
3759 N. 7th STREET,
PHILADELPHIA, PA.

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

BILL and AL's CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
1520 Cumberland Street
Philadelphia, Pa.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
304 NORTH BROAD STREET
Philadelphia 2, Pa.
1441 Race Street Subway Entrance
STATEMENT OF CONDITION
AS OF DECEMBER 31, 1950
ASSETS

Monthly Installment Loans	$6,929,278
Loans on Savings Accounts	85,465
Federal Home Loan Bank Stock	125,000
Cash on Hand and in Banks	$42,709
Office Building and Equipment	74,802
Parking Lot—1415 Race Street	22,723
Deferred Charges and Other Assets	5,076
Total	$8,085,051

LIABILITIES

Savings Accounts	$6,936,889
Advances—Federal Home Loan Bank	600,000
Loans in Process	60,417
Other Liabilities	3,975
Specific Reserves	18,852
General Reserves $260,000	
Undivided Profits 201,938	461,938
Total	$8,085,051

CHARLES S. CHELEDEN, President
RAYMOND UZUMECKI, Secretary
HENRY KEMEKLIS, Treasurer
REGULAR DIVIDENDS
Payable June 30 and December 31. Paid without interruption since 1901. Never less than 2½ percent per annum.

Raymond Wasikonis
RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street
Philadelphia, Pa.

GEO S. REINS
BAR
1625 S. 2nd STREET,
Philadelphia, Pa.
Tel. FU 9-0692

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

M. STRIKOLIS
MAISTO KRAUTUVĖ
253½ E. MAIN STREET
Amsterdam, N. Y.
Tel. 1596

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisyma
730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

NEW BRITAIN, CONN.

Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS ŠVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Įvairiausi gėrimai,
31 Spring Street

A. PETRAUSKAS
Restoranas ir viešbutis
Įvairūs gėrimai, geras maistas, puikūs kambariai
92 CHURCH STREET,

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8218

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street
and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukštis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen, 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, Elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis 1951 m. vasario 16 d.

TAUTOS VALIA Į NEPRIKLAUSOMYBĘ

Buvo likę tik senos ir tos apgriuvusios, atgal į žemę sulindusios kunigaikščių pilys. Ir buvo likę taip pat pasakos ir legendos apie anuos didelio garso ir didelės garbės didžiuosius Lietuvos kunigaikščius.

Kai nebuvo kunigaikščių, tai ir jų bajorai išnyko. Vieni taip pat išmirė palikdami apie save vieni gražesnę, kiti blankesnę atminti, o dar kiti ištautėjo dingo iš lietuviškos padangės.

Bet Lietuva liko. Ir tai buvo pati stipriausioji, pati gajausioji Lietuva, anoji mužikiška, vargdieniška, baudžiauninkų, kaimo Lietuva. Ir toji Lietuva iškentėjo, išvargo didžiausius vargus, kurių jai nepasigailėjo likimas. Po žiaurios ištisų šimtmečių sutemos ji pasiliko tokia pat gaji ir savo viduje stipri ir ryžtinga Lietuva.

Šventosios ugnies ir dievaičio Perkūno garbintojai lietuviai virto uoliausiais krikščionimis. Patys gyveno "bakūžėse samanotose" o statė aukštas stilingas mūrines bažnyčias, statė kryžius savo kiemuose, paupiuos šv. Jono statulas ir berymančius, vargdienio lietuvio dalia besisielojančius Smutkelius-Rupintojelius.

Užsidarė toji Lietuva savo kietame kiaute, kurio nepralaužė nei lenkai, kurie per vienu laikotarpiu sulenkėjusius kunigus stengėsi lietuvių dvasią palaužti, nei rusų carai su savo kazokais ir žandarais sistemingai rusinę Lietuvą.

Atsiminkime Kražius, kur buvo pralietas lietuvių kraujas, atsiminkime rusų šetonišką sumanymą primesti lietuviui gražanką — rusiškas raides.

Tas kietas ir visuotinas pasipriešinimas įtikino Lietuvos pavergėjus, kad Lietuva tebėra ta pati stipri ir vieninga, kokią ji buvo anais istoriniais laikais.

Lietuvis kovojo Kražiuose dėl savo šventovės, lietuvis kovojo visur ir visados, kai jam buvo pastojamas kelias saviškai gyventi ir jausti. Dėl to ir nuėjo niekais visos lietuvio priešų pastangos pavergti jo dvasią.

Tylus, bet atkaklus pasipriešinimas paslėptas po išviršiniu paklusnumu, buvo galingas rusų jungą vilkusio lietuvio ginklas. Ilgus dešimtmečius atsiliepė mūsų žmonėms baudžiavos laikai. Dar tėvai pripratę ponų klausyti, buvo nedrąsūs, bet jau jų ainiai nematę baudžiavos, visomis išgalėmis siekė laisvės.

IŠ VILNIAUS EINA ŠVIESA

Toji mužikiška, prasčiokų Lietuva išaugina naują šviesuomenės kartą, kuri atsirėmusi į savo tėvų ir protėvių palikimą, pradėjo naują Lietuvos atgaivinimo barą. Apsiniaukusioje Lietuvos padangėje patekėjo "Auszra," sąskambėjo "Varpas". Prasidėjo skaistus Lietuvos atgimimo laikotarpis. Situos savus raštus lietuvis sutiko dideliu pasiilgimu ir meile. Dėl tų draudžiamųjų raštų platinimo ne vienas lietuvis žiauriai nukentėjo, daugelis pasiekė siaubingą Sibirą. Neatsižvelgiant į visus persekiojimus toji slapta lietuvių spauda plito visame krašte. Didžioji rusų imperija neįveikė lietuvio prasčioko. Caras prieš jį kapituliavo, nusileido ir, kitos išeities nematydamas, buvo priverstas leisti vėl spausdinti lietuviškas knygas ir laikraščius.

O kai atėjo laikas, kai susvyravo rusų caro galybė, kai pirmojo pasaulinio karo pasekoje, nukrito ilgus amžius slėgusi Lietuvą vergovė, mūsų šalis buvo paruošta naujam, laisvam gyvenimui.

Vilniuje, senojoj Lietuvos sostinėje 1918 vasario šešioliktąją dieną Lietuvos Taryba paskelbė Nepriklausomybės aktą. Vokiečių okupuotame mieste, prieš jų norus ir nusistatymus Lietuvos Taryba jausdama, jog kalba visų Lietuvos žmonių vardu paskelbė pasauliui valią atstatyti Nepriklausomą Lietuvą.

Jau kitais metais Lietuvos žmonės patvirtino Lietuvos Tarybos žodį savo visuotinu pasiryžimu ginti naujai atkurtą valstybę. Besikurianti Lietuva buvo apsupta priešų. Susidariusi vyriausybė pašaukė savanorius į kariuomenės eiles. Į tą kvietimą atsiliepė geriausieji Lietuvos sūnūs. Nemaža jų padėjo savo jaunas galvas už tėvynę.

Savanorių krauju apginta nuo priešo Lietuva, pajutusi laisvės dvelkimą, dideliu užsidegimu ėmėsi kūrybos darbo. Vaisingas ir našus tai buvo darbas. Lietuva visose srityse sparčiai kilo.

Prasidėjo naujas laisvas gyvenimas. Lietuvis pajuto esąs savo šalies šeimininkas. Dvarponio laukuose įsikūręs savanoris, kaip ir visi kiti Lietuvos žmonės, greit užgydė karo ir okupantų kraštui padarytas žaizdas.

Bet vos tik buvo įsitvirtinta naujam gyvenime, atėjo nauja dar baisesnė mūsų tėvynei nelaimė. Tas pats rusas atėjo mūsų žemę dar nuožmesniam pavergimui.

Ir šiandien, nors Lietuvos žemė atsidūrė nežmoniškoje priespaudoje, nors didelė tautos dalis arba išžudyta, arba išgabenta į Sibirą, arba išblaškyta po platųjį pasaulį, bet lietuvių tauta tebėra nepalūžusi, ji tebekovoja už savo paprastą teisę gyventi, kaip ir kitos tautos, laisvai ir nepriklausomai.

LIETUVIAI, TAUTOS FONDAS ŠAUKIASI JŪSŲ PARAMOS

Atėjo Vasario 16-ji. Atsikūrusios nepriklausomam politiniam gyvenimui Lietuvos istorijoj ta diena siejama su mūsų tautos nepamirštamu žygiu patikrinti sau laisvą ir lygiateisiu nariu įsijungti į laisvųjų tautų šeimą. Vasario 16-osios aktas, paskelbtas iš po okupanto letenos ir prieš jo valią, reiškė mūsų atkakliai iškovotą laimėjimą, žymėjo mūsų ateities tvarkymosi gaires ir darė mus pačius atsakingus už tolimesnius mūsų pasiekimus.

Žiaurus likimas mus skyrė skaudesnius bandymus, kaip galėjome tikėtis. Paskutinis dešimtmetis virto lietuvių tautai kruvina Golgota. Kas pragyventi metai nešė kartų taupytų vertybių grobimą ir jų naikinimą. Lietuvių tauta šiurpiais maro ir praeities karų metais nebuvo tiek nukraujinama, kaip per dabartinį Sovietų pavergimą. Pasaulinių įvykių banga vėl mus atbloškė į tą išeinamąjį tašką, kuriame esame buvę prieš trisdešimt su viršum metų ir vėl mus stato prieš uždavinį, — suvienytomis jėgomis, pasišventimu ir nepalaužiamu atkaklumu patikrinti sau laisvę.

Nežiūrint visų patirtų smūgių, nesame palaužti. Kad ir trumpas nepriklausomo gyvenimo laikotarpis, čia neminint darytų klaidų, sustiprino mumyse brangų įsitikinimą, kad lietuvių tautoje slypėjo mūsų pačių nežinotos jaunos, kūrybiškos jėgos, kurios leido nugalėti naujakurio sunkumus ir su pavydėtinu veržlumu kūrė tautos ūkinį ir kultūrinį gyvenimą. Nesame palaužti ir dabar, kol tautos kamienas — lietuviškasis kaimas, — prievartaujamas ir niokojamas, tebepasilieka įaugęs kojomis ir siela į gimtąją žemę.

Bet visi mes suprantame esamos padėties tragizmą. Lietuva nuteka krauju, ir to mes, atsidūrę Vakaruose, neprivalome užmiršti nei vienam momentui. Jei ir iki šiol gyvenome skaudžiu netekots Tėvynės ilgesiu, jei ir iki šiol kuo galėdami dėjomės talkininkauti namie kovojantiems ir žudomiems, tai dabartiniu metu turime dešimteriopai sustiprinti mūsų pastangas. Mus skatina padėtis krašte ir mūsų viltis vėl gaivina diena iš dienos didėjąs santykių įtempimas tarp demokratinio ir totalinio pasaulių. Su jų lemiamomis imtynėmis yra susijęs ir mūsų likimas.

Penkeri palšos tremties metai, emigracijos sunkumai ir kartu jos vilioją pavojai daug kam mūsų pradeda abejojimais pavilkti tai, kas iki šiol buvo mūsų siekimu svarbiausias turinys. Dažnas ima jau dvejodamas planuoti savo ateitį ir Lietuvos laisvinimo uždaviniai pradeda jam netekti esminės savo reikšmės. Laiku susigriebkim, nes turime pagrindo manyti, kad mūsų kovoj artėja jos kritiškiausias momentas. Atėjęs vasario 16-osios minėjimas tebūnie mums gyvas vanduo ištverti kovoje iki galo ir ją laimėti. Tebūnie jis mums trimitas, priminąs kad esame netekę netolimos praeities laimėjimų, kad dėl prarasto esame ir patys atsakomingi ir kad mes esam čia, Vakaruose tie, nuo kieno pasiryžimo kaip tik dabartiniu metu — bent dalimi pareis Lietuvos ateitis.

Įvykiai žada virsti lemiamais ir mūsų ateičiai. Būkime veikliais jų dalyviais. Dalyvaudami bendroj demokratinio pasaulio jėgų mobilizacijoj taikai ir tautų laisvei patikrinti, mes kartu turime mobilizuoti mūsų jėgas Lietuvos reikalui. Turime pasiruošti galimiems lemiamiems įvykiams. Turime patikrinti laisvinimo kovai vadovaujantiems veiksniams — VLIKui ir Vykdomajai Tarybai — jų sustiprintai veiklai būtinas materialines sąlygas.

Ir dėl to šių metų vasario 16-osios minėjimas turi būti ypatingas minėjimas. Tautos Fondo resursai yra kuklūs. Reikia turėti golvoj, kad Vadovaujantiems Veiksniams pavestas uždavinys gal teks vykdyt ūmai pasikeitusiose ir pasunkėjusiose sąlygose. Reikia neužmiršti, kad įvykių eigoj gali būti nutrauktas ryšys su mūsų emigracijos atskiromis kolonijomis ir kad mes gal būsime priversti veikti izoliuotai ilgesnį laiką.

Dėl to aukų vajui, minint vasario 16-tąją šiais metais, tenka skirti ypatingo dėmesio. Jis turi sudaryti tolimesnei kovai reikalingas lėšų atsargas. Po platųjį pasaulį išblaškytieji lietuviai, tremtiniai, senieji ir naujieji emigrantai, Tautos Fondo Valdybos vardu kreipiuos į Jus su priminimu ir prašymu:

Minėdami vasario 16-ąją dieną ir suprasdami gyvenamojo momento reikšmę, su nuoširdžiu duosnumu atlikite savo pareigą kovojančiai Tėvynei. Gal dar niekuomet Jūsų vieninga parama Lietuvai laisvinti nebuvo tiek reikalinga ir veiksminga, kaip šiuo metu.

Prof. J. Kaminskas
Tautos Fondo Valdytojas

TEPUČIA NAUJI VĖJAI

PR. LAPIENĖ

Skaitau viename savaitraštyje, kad, girdi, tegu sau tremtiniai buriasi į savas bendruomenes ir tegu veikia, kaip tinkami. Amerikos lietuviams esą gera kaip iki šiol buvę.

O kaip gi buvo?

Daugumos net ir mūsų žymiausiųjų visuomenininkų vaikai nemoka lietuviškai. Bažnyčios ir prie jų mokyklos baigė nutautėti. Lietuviškos knygos veltui buvo ieškoti.

Argi norėtume, kad taip ir būtų? Balsai, kad mūsų veikla reikia tobulinti, buvo girdima jau labai senai. Kol Lietuva buvo nepriklausoma, mes galėjome tenkintis ir perdaug nedrebėti, matydami lietuvių išeivijos nuotrupas. Ramiai tai, anot Pulgio Andriušio, nurašydami į nuostolius, žiūrėjome savųjų reikalų. Nelabai ką kita ir galėjome daryti.

Bet dabar mes, senesnieji Amerikos lietuviai, teturėtume tik džiaugtis, kad pagaliau sulaukėme sau didelės talkos. Išlaikyti lietuvybei, turi kas nors imtis žygių, tuo labiau, kad tai gręsia pavojum ir vėliausiai čia atvažiavusiems.

Pamenu, prieš kelioliką metų šio pat laikraščio rūpesčiu buvo suruošta lietuvių vaikų paroda. Man teko jai vadovauti ir šiandien negaliu užmiršti to širdies skausmo, koki tada jutau. Žiūrėdama į tuos mažutėlius, kurių tik pusė čiauškėjo lietuviškai, galvojau: pradėję jie lankyti mokyklas, retas kuris jų besusikalbės su tėvais savo gimtaja kaba. Šimtus kartų yra tekę girdėti, kaip vaikai, tėvų kalbinami lietuviškai atsako tik angliškai.

Taip, yra seimų, kurių ir trečioji karta kalba savaja kalba. Bet tai tik įrodymas, kad tėvams, ypač motinai to norint, galima vaikus išmokyti lietuvių kalbos ir šioje šalyje gyvenant ir be ypatingos iš šalies pagalbos.

Iš to atrodo, kad ir dabartinė veikla, kovojant su nutautėjimu, turėtų būti pradedama nuo sąmoningumo tėvų jų pareigose.

Aš nežinau priemonių, kaip paveikti tokius, kurie prieš metus - kitus atsivežę čia Vytautą šaukia jį Vitullo, o Algirdą — Allan. Palieku tai tiems, kurių gal paskatinimu jie tautiniais vardais savo vaikus buvo pavadinę. Man tik skaudu, kad tokių šeimų tarpe yra ir tų, kurie dar taip neseniai susigraudinę dėkojo man už viešnagę ir sakė nežiną kuo galėtų man atsilyginti už jų pirmosiomis dienomis šioj šaly priglaudimą, jiems tik ką atvykus iš tremtinių stovyklų. Nuoširdžiai sakiau, kad didesnio atlyginimo nelaukiu, kaip tik pamatyti juos gražiai įsikuriant ir auklėjant vaikelius lietuviškoj dvasioj. Deja...

Tačiau šimtu nuošimčiu ištikimi savo misijai pasiliks mūsų tautos kovotojai — poetai, rašytojai, kurie, drauge su kitais mūsų kultūrininkais susijungę, varys kovą už Lietuvos laisvę, savo kalbą, kultūrą ir papročius. Bet už tat mes visi kartu, senieji ir naujieji šios šalies gyventojai, turime sudaryti jiems gyvenimo sąlygas, kurios neuždusintų jų dirbtuvėse arba neužstumdytų jų visai nesuprasdami, mūsų žmonės, iškilę į bosus.

Ne, kaip iki šiol buvo, tenebūnie taip toliau. Tepučia nauji vėjai. To juk buvo ir laukta, tikėtasi.

Lenku redaktoriaus linkėjimai mums

— Zygmund Nowakowski, žinomas lenkų žurnalistas, politinis feljetonistas ir literatas, Londono lenkų "DP i DZ" (1950. XI. 9) pasakoja, kad pas jį atsilankęs vienas lietuvis iš Jeruzalės ir prašęs šauktis į lenkus, kad tie sudėtų pinigo Jeruzalės "stacijoms" išbaigti. Ta proga Nowakowskis palietė ir politinius Lietuvos — Lenkijos santykius. Dėl Vilniaus, kurį abi pusės laiko savuoju — "ar barsimės? Dabar? Tur būt, didžiausias laikas kad abi pusės truputį susiminkštintų"... "Susitinkame su lietuviais ant didžiojo nesibaigiančio sopulingo kryžiaus kelio, ant Via Dolorosa, ant tautų Via Crucis. Linkime jiems gerai kuogeriausiai iš visos širdies. Esu tikras, jie mums linki taip pat. Nežinia, kas šiandien yra blogesnėje padėtyje. Teištesės lietuviai. Tegul jų bolševikai neiškapoja, neišsaudo, neišveža pragaro gilumon. Pagrista yra baimė, kad po šio karo gali išlikti savo žemėje iš viso milijonas lietuvių. Tepasilieka jų kuodaugiausiai. To jiems linkime Naujais Metais." (Su dėkingumu priimame p. Nowakowskio linkėjimus ir su lygiu nuoširdumu linkime to paties lenkų tautai. (E).

Vincas Kudirka — Lietuvos žadintojas

Vincas Kudirka — Lietuvos Himno autorius, pašaukė lietuvius kovai už laisvę, kovai prieš caro jungą. Tai buvo labiausiai kovinga asmenybė visais Lietuvos atgimimo laikais. Dabartiniai Lietuvos okupantai pajuto V. Kudirkos asmenyje vieną savo piktingai sunaikinti jo įtaką Lietuvos žmonėms.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS PROGA

Lietuvos Nepriklausomybės šventė yra ne tik praeities istorinio įvykio minėjimas, bet taip pat gyvos tikrovės prisiminimas, tos, būtent, tikrovės, kad lietuvių tauta yra nepakeičiamai prisirišusi prie nepriklausomybės ir dėl to Lietuvos valstybė tebeegzistuoja teisiniai ir moraliniai. Lietuvos valstybės atstatymas, paskelbtas mūsų sostinėje Vilniuje, buvo tautos suvereninių teisių bei valios išreiškimas ir daugelio kartų kovos už lietuvybę apvainikavimas. Visa, kas buvo padaryta laisvai Lietuvai apginti, išlaikyti, tobulinti, buvo liaudies ir jos vaikų inteligentų gilaus patriotizmo, didžių aukų ir sunkaus darbo padarinys.

Sov. Sąjungai įsiveržus į mūsų kraštą ir jį okupavus, tauta nepasidavė nei bolševikų propagandos viliojimams, nei barbariškam terorui, priešinasi kriminaliniam okupantui ir visados siekia atstatyti savo laisvą valstybę, kurioje ji vėl vykdys jai priklausančias suverenines teises. Toji laikysena yra svarbiausia priežastis, kad civilizuotas pasaulis nepripažįsta vadinamojo Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Toji laikysena parodo, jog tauta krašte yra gyva ir savo dvasioje nepriklausoma.

Tai yra tikrovė, kuri suteikia pagrindą ir prasmę mūsų, užsieny esančiųjų gyvenimui. Ji uždeda mums prievolę visa širdimi, išmintimi ir išgalėmis rūpintis kraštO laisve ir jo interesų gynimu. Ją privalome turėti prieš akis ir saugotis, kad Lietuva nevirstų mums lyg tolimu atsiminimu, formaliu obalsiu, bet būtų gyva ir artima tiek mūsų privačiame gyvenime, tiek viešoje veikloje. Daug metų, kilometrų, durtuvų skirs mus nuo krašto. Daug rūpesčių, nusivylimų, vargo tenka pakelti tremtiniams, išblaškytiems svetimuose kraštuose. Tokiomis aplinkybėmis neretai gali atsirasti pavojaus nutautėti. Jam užbėgti už akių yra vyriausiai trys priemonės. Saugoti mūsų kalbą šeimoje, bažnyčioj ir, kiek tik galima, mokykloj, burtis į lietuviškas organizacijas ir, galop, Lietuvos bei lietuvybės dalykais elgtis taip, lyg būtume apleidę kraštą prieš mėnesį ir už mėnesio turėtume grįžti.

Kada mes grįšime, to dar nežinome, bet esame tikri, kad grįšim, kad Lietuva bus laisva, nes vis aiškiau matome, kad lėtai atskleidžiamas naujas istorijos lapas. Pranyksta pragaištingos iliuzijos, kad Sov. Sąjunga galinti su demokratinėmis valstybėmis taikiai sugyventi.

Jungtinių Tautų organizacijos ginkluota intervencija ginti Korėjai yra naujos veiklaus pasipriešinimo sovietų agresijoms politikos ženklas. Tai politikai vykdyti mobilizuojamos milžiniškos, neišsemiamos pasaulio — pirmoje eilėje Amerikos — kariškos ir ūkinės priemonės. Pasaulis su Jungt. Valstybėmis priešakyje ginkluojasi atremti mirtinam pavojui, kurį ilgainiui sovietai jam sudarytų. Vis aiškiau suprantama, kad sovietų viešpatavimas rytinėje Europos pusėje nesuderinamas su Vakarų Europos saugumu. Sovietų pavergtų tautų pasiryžimas nusikratyti primestų joms jungu pradeda įgyti tarptautinės politikos veiksnio reikšmės. Sov. Sąjunga, milžinas molinėm kojom, vis daugiau izoliuojama kraujo ir ašarų jūroje, kurioje tą valstybę pastatė jos nežmoniški valdovai, susitepę didžiausiais istorijoje karo ir taikos nusikaltimais.

Šitaip, pamažu bet pastoviai, tarptautinė padėtis keičiasi, susidaro palankesnės sąlygos kovai už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, už tautos teisę laisvai ir demokratiniai tvarkytis savo valstybėje, apjungiančioje visas lietuviškas — Didžiosios ir Mažosios Lietuvos — žemes apie mūsų sostinę Vilnių. Tas tikslas bus pasiektas mūsų brolių ir seserų pasiaukojimu krašte.

Jų pavyzdys tesujungia mus užsieny į vieningą veiklą visuomenę, laisvą nuo asmenų ir grupių egoizmų ar priešingumų įtakos ir pagrįstą solidarumu ir savitarpiu susipratimu.

Stasys Lozoraitis,
Lietuvos Diplomatijos Šefas

AMERIKOS BALSAI LIETUVIŠKAI

— VLIKo bei VT pirmininkas M. Krupavičius ir URT Valdytojas J. Brazaitis praeitą mėnesį lankėsi Paryžiuje, kur turėjo svarbius pasitarimus Lietuvos vadavimo reikalais su ten esančiais Lietuvos diplomatais.

— Buvęs VLIKo narys ir Vykdomosios Tarybos pirmininkas V. Sidzikauskas nuo šių metų pradžios paskirtas VLIKo bendradarbiu JTO reikalams.

— Radijo siųstuvo "Amerikos Balsas" transliacijos lietuvių kalba numatoma pradėti Vasario 16 d. Ilietuviškųjų transliacijų personalą pakviesti ir jau dirba plk. J. Grinius ir jūrų kpt. A. Labanauskas. Lietuviškojo skyriaus vedėju numatomas LAICo direktorius K. Jurgėla.

— Radijo siųstuvo "Laisvoji Europa" lietuviškųjų transliacijų reikalams sudaromas komitetas iš 4 pagr. grupių atstovų JAV ir aptariama jo veikimo programa.

— Dedamos pastangos išrūpinti speciales Beromuensterio bei Stuttgarto radijo transliacijas, Vasario 16 minėjimo proga.

— Federalistų Unija jau formaliai priėmė lietuvių federalistų klubą tikruoju nariu.

Lietuva remia pragariškas statybas

Šiuo metu Sovietų Sąjungoje vyksta nauji didžiuliai katorginiai darbai, kuriuose dirba milijonai pavergtų žmonių, darbo vergų. Ir Lietuvos žmonės turi šias hydrolektrines statybas, perkasų bei kanalų kasimą paremti savo žmonėmis bei medžiaginėmis aukomis. Lietuvos medžio fabrikai pradėjo gaminti ištisus namus, kurie pervežami į Rusiją. Tik gruodžio mėnesį Naujosios Vilnios medžio apdirbimo įmonės pasiuntė į Kuibyševą 60 vagonų su 13 standartinių namų. (Tiesa, 1950, XII. 17).

Kas mėnuo po 1,000

Nuo šių metų pradžios iki birželio 30 dienos amerikiečių zonai Vokietijoje dar yra likę 60,000 vizų į Jungtines Amerikos Valstybes. Tuo būdu kas mėnesį galėtų į JAV išvykti 10,000 tremtinių. Emigracinės IRO įstaigos pareiškia, kad jokie atidėliojimai ar delsimai nebus toleruojami. Asmenys, kurių bylos yra užkliuvusios DP Komisijoje, kreiptis pertautybių ryšininkus į US Emigracinį skyrių, kuris tuojau patarpininkaus, kad greit būtų gautas galutinas atsakymas ir tuo būdu, atsakymui esant neigiamam, užkliuvėlis galėtų ieškoti emigracinių galimybių į kitus kraštus.

Vengrijos diplomatams judėjimas suvaržytas

Žiniomis iš Washingtono, Vengrijos diplomatinė atstovybė įspėta, kad nuo šio laiko atstovybės nariai be atskiro leidimo gali nuvykti tik 19 mylių radiusiu nuo Baltųjų Rūmų.

Šis suvaržymas esąs padarytas todėl, kad ir Vengrijoje Amerikos diplomatams panašus suvaržymas pradėtas taikyti. Budapešte Amerikos diplomatai gali be leidimo iš savo atstovybės keliauti tik 18 mylių.

Tuo būdu Vengrija yra antroji prosovietinė atstovybė, kurios nariams judėjimas yra varžomas.

Praeitų metų pradžioje tokie patys suvaržymai pritaikyti Rumunijos diplomatams.

SLAPTO RYŠININKO NUOTYKIAI

BALTIJOS BUCHENWALDO STOVYKLOJE

Rašo S. VAINORAS

Pabuvus porą mėnesių Rygos kalėjimo vienutėj, Salspilio "pataisos" stovykla atrodė žymiai jaukesnė vieta, negu ji atrodytų žmogui tiesiog iš laisvės įgrūstam. Čia buvo pakankamai oro, erdvės, čia galėjai dalintis mintimis su savo likimo draugais, čia ir maistas buvo dvigubai geresnis (vietoj 600 kalorojų susidarydavo apie 1300 kal. per dieną).

Tiktai gyvenimo ir darbo tvarka, nuolatinis susitikinėjimas su SS-manais vertė kalinį nuolat būdėti, kad nepatektumei į žabangas. Po poros dienų išėjome, vedini senesnio kalinio, į darbą. Einant pietų, darbo komandos vadovas perdavė išrikiuotų vyrų grupę man, parvesti į baraką. Sutikęs pakely policijos viršilą, nukėliau kepurę. Bet pagal tvarką to nepakako. Reikėjo sukomanduoti: Augen rechts! (galvas dešinėn!).

—Stok!, — šuktelėjo vokietis. Parėjęs į baraką aš turįs pasakyti seniūnui, kad nemokėjęs tinkamai pagerbti lagerio pareigūną ir, kad man už tai duotų penkioliką minučių mankštos "gulk-kelk." Tikrajame Buchenwalde aš būčiau buvęs gerokai sumuštas, bet Salspily aš nutariau nieko seniūnui nesakyti, rizikuodamas didesne bausme, jeigu tas viršila ateitų ri pasiteirautų apie naujoko, vedusio pietums brigadą namo, "sąžiningumą."

Aš jau buvau spėjęs įsižiūrėti, kaip pavakary nusikaltę kaliniai mankštinami — gulkkelk — judėsiais. Po dešimties minučių žmogus sunkiai beatsikelia, o 15 minučių pakanka ir stipriam vyrui paguldyti. Bet ši bausmė vis dėlto yra kiek žmoniškesnė, negu plakimo bausmė. Mano nutylėjimas išėjo į naudą. Viršila, matyti, turėjo daugiau rūpesčių, negu mano nubaudimas, ir neatėjo į baraką teirautis.

Kitą kartą piovėme su Seja malkas. Ne tiek mes piovėme, kiek šnekėjomės. Stovyklą pasiekė žinia, kad Suomija kapituliavo. Už malkų stirtų pasirodė darbų tvarkytojas, SS puskarininkis. Parėkavęs kiek laiko, įsakė pasilikti prie darbo iki patikrinimo, dvi valandas daugiau. Nuvedus brigadą namo, mudu likome bedirbą, prižiūrint tam pačiam puskarininkiui. Jis sėdėjo susimąstęs, matyti, Suomijos kapituliacijos pritrenktas, leisdamas mums lėtais ir išvargusiais judesiais ištempti tas dvi bausmės valandas. Tai buvo vis dar ne tikrasis Buchenwaldas arba Stutthofas.

Pro stovyklos vartus plaukė vis daugiau suimtųjų, nors barakai jau ir taip buvo perpildyti. Gana didelę dalį sudarė suimtos šeimos iš pasienio sričių, kaltinami ar įtariami, simpatizavę komunistams arba talkininkavę raudoniesiems partizanams.

—Pamėgink tu neduoti valgyti partizanams, kada jie prašo, atstatę tau kulkosvaidį, — aiškino tokiais žodžiais vienas Latgalijos ūkininkas, įgrūstas į Salspilį už partizanų rėmimą.

Ramų pavakarį drebino orą artilerijos griaudimas rytų ir pietryčių pusėj. Buvo dienų, kada raudonoji armija buvo prasilaužusi iki Rygos įlankos. Jelgava, paėmus šiaurinę Lietuvą, jau buvo galutinai kritusi. Eidami gulti nebuvome tikri, kad rytą atsikėlę nepamatytume rusus vokiečių vietoj. Salspilis daug kam iš mūsų atrodė paskutinis nelaisvės etapas.

Bet vieną vakarą atvyko krūva pareigūnų, pilnais portfeliais dokumentų, suvarė mus į aikštę ir ėmė šaukti pavardėmis. Iššaukieji turėjo anksti rytą išvykti į nežinomą žygį. Vakarą ir naktį praleidome spėliodami mūsų kelionės tikslą ir vietą. Latvių veikėjai, turėdami geresnį ryšį per savo gimines su Ryga, tvirtino, kad mus veš į kurį dideslį koncentracijos lagerį Vokietijoj, bet į kurį— niekas tikrai negalėjo pasakyti.

Latvių draugai buvo gavę iš namų maisto. Kiek galėjo, dėjo jį į krepšius juodai, nežinomai dienai, kiekvienas po dalį maisto perleisdami man, net tokių gerų dalykų, kaip sviesto, taukų, cukraus ir duonos. Alkio tomis dienomis tikrai nejutome.

Anksti rytą išrikiavo 1200 žmonių nežinomam transportui. Vėl sutikrino sąrašus, o po to apstojo mus iš kraštų ginkluoti sargybiniai ir pasileidome vieškeliu per mišką į Rygos pusę.

Greta manęs einančiam SD uniformoj sargybiniui trenkiau per petį, pamatęs, kad tai vyrukas iš mano miestelio. Juokais, žinoma. Sargybinis tvėrė už ginklo, klaidingai suprasdamas mano juoką.

—Palik ginklą kitam kartui, — tariau jam. — Kai sutiksiu savo brolį, pasakysiu, kad tave gerai apluptų už tai, kad tu gabeni mane į katorgą.

Brolis buvo jo mokyklos draugas, ir kaip paprastai, jie gerokai ir prisimušdavo. Jis tuojau prisiminė mane ir draugišku tonu pradėjom šnekučiuotis.

Aš jau anksčiau buvau pastebėjęs lagerio sargybinių tarpe keletą matytų lietuviškų veidų. Pora civiliai apsirengę, bėginėdavo po stovyklą tarp komendanto ir raštinės barakų su storais portfeliais, matyti, su lietuvių bylomis.

Mano užkalbintasis sargybinis, eidamas greta manęs, pasakojo, kaip jie čia atsiradę. Jie tarnavę vadinamojoj lietuviškoj saugumo policijoj. Kai bolševikai pasiekė Kauną ir atkirto šiaurinę Lietuvą, Biržus, Panevėžį, kur jie tarnavę, vokiečiai juos pasiuntė į Latviją atlikt sargybą aplink Salspilio koncentracijos stovyklą.

—Kaip su pabėgimu? — kamantinėjau savo brolio draugą vokiškoj policijos uniformoj.

—Pabėgti gal ir būtų galima, mums sustojus pasilsėti, — pasakojo jis man. — Bet reikia žinoti, kur ir kaip toliau bėgti. Iš kolonos užpakalio seka būrys sargybinių su šunimis. Po visą kraštą siaučia vokiečių ir latvių policija, sulaikydama kiekvieną keleivį ir ieškodami bolševikų šnipų ar parašiūtininkų suima kiekvieną, kuris neturi aiškių dokumentų. Tokius šaudo be didelių ceremonijų.

Sustojimo vieta poilsiui buvo iš tikrųjų gundanti. Čia pat pakely augo mažos pušelės. Jos traukė į save slėptis ir palaukus, kol kolona vėl pajudės, mėginti dingti. Iš kitos pusės, kelionė į Vokietiją teikė vilčių atgauti laisvę frontams byrant, kartu pasinaudojant valdiškomis susisiekimo priemonėmis ištrūkti iš antrųjų "išvaduotojų."

Žygio metu susidarė vėl proga pasišnekėti su minėtu lietuviu sargybiniu. Jis pažadėjo, jeigu tik galės, pranešti giminėms apie mano likimą. Jiems aš buvau dingęs ,kaip akmuo į vandenį. Per visą kalinimo laiką nebuvo man leista parašyti namiškiams, kas su manim atsitiko.

Traukiant Rygos gatvėmis, miestas darė nejaukų ir liūdną įspūdį. Žmonių buvo likę maža, ir tie patys sunkiai jautėsi, matydami tokius vaizdus ir girdėdami patrankų gaudimą. Giedrame vėlyvos vasaros danguje (buvo rugsėjo 1 d.) sproginėjo priešlėktuvinių patrankų sviediniai. Rusų lėktuvai mėgino trukdyti jūrų transportus Dauguvos vandenyse, bet be didelio pasisekimo.

Prie St. Andrejo uosto iš šaligatvio pribėgo moteris su mergaite, godžiai ieškodamos kalinių kolonoj savo artimą žmogų. Tas žmogus buvo prof. Čakstė. Tai buvo jo paskutinis pasimatymas su žmona ir dukrele. Šis taurus vyras, latvių liberalų vadas, nebesulaukė išsivadavimo iš Stutthofo koncentracijos lagerio.

NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Pulk. A. USPENSKIS

(Tęsinys)

Jis buvo labai išbalęs. Paklaustas, kas jam yra, tylėdamas parodė apristą prie peties ranką. Per baltus tvarsčius sunkėsi kraujas. Priėjo gail. seselė ir pakeitė tvarsčius. Ji paprašė padėti jai prie tvarstymo. Majoras tyliai vaitojo. Matėsi, kad jis labai kenčia.

Radviliškio kautynėse jis vadovavo 2-jam kun. Algirdo pulko batalionui ir sviedinio skeveldra sutrupino jam ranką. (Vėliau išėjęs atsargon majoras Motiejūnas - Valevičius, buvo paskirtas Vidaus Reikalų M-jos departamento direktorium).

Kai traukinys įvažiavo Kauno stotin, buvo jau visai tamsu, bet stotyje buvo daug žmonių, gydytojai, sanitarai su neštuvais. Įprastas, tokiais atvejais, sužeistųjų pernešimo, skausmo ir ašarų vaizdas!

Pergalės džiaugsmą temdė sužeistųjų didvyrių, kentėjusių už Tėvynę, vaizdas.

Kitą dieną tęsiau savo tardymus. Intendentūros valdininkai parodė, kad tikrai, produktai I-jo pulko pietums buvo išduoti pavėluotai, nes kaip tik tą dieną intendentūros sandėliai buvo kraustomi į kitas patalpas. Sandėlių patalpos Vasario 16 d. gatvėje buvo nutarta perstatyti ir pritaikyti Kauno Universiteto vienam fakultetui.

Užbaigtą tardymą patiekiau generalinio štabo viršininkui. Prisimenu, kad jo išdavoje niekas nenukentėjo.

Kautynės prie Radviliškio buvo paskutinis bermontininkų sumušimo ir iš Lietuvos teritorijos galutino išstūmimo aktas.

Prisiminiau, tais 1920 metais, 16 vasario pirmasias Lietuvos Nepriklausomybės metines. Iš pat ryto miestas pasipuošė tautinėmis vėliavomis. Šventė prasidėjo pamaldomis seniausioje Kauno miesto bažnyčioje — katedroje. Pamaldas laikė jo ekselencija, vyskupas Karevičius. Pamaldose dalyvavo Respublikos prezidentas Antanas Smetona, Lietuvos Taryba, Ministrų Kabinetas, Vyr. Kariuomenės vadas generolas S. Žukauskas, karo ir civilinės valdžios atstovai ir minios žmonių.

Po pamaldų iš Rotušės namų balkono vyriausybės ir visuomenės atstovų buvo pasakytos patriotinės kalbos, pabrėžiančios Nepriklausomybės šventės svarba. Prezidentas A. Smetona apėjo kariuomenės eiles ir kreipėsi į karius su karšta kalba. Džiaugsmingas "valio" palydėjo prezidento žodžius. Pajutome, kad jau sutvirtėjo Lietuvos Nepriklausomybės pamatai!

Karo paradui vadovavo Karo Mokyklos viršininkas generolas Galvydis-Bykauskas. Karo Mokyklos I ir II atsargos batalionai, iškilmės maršu praėjo pro Respublikos Prezindentą. Atėjo tamybės laikotarpis. Lietuva galėjo sukaupti jėgas savo vidaus gyvenimo patvarkymui. Buvo paskelbti rinkimai į Steigiamąjį Seimą (1920. V. 15). Prasidėjo politinių partijų varžytinės. Atsistatydino prezidentas A. Smetona. Prisimenu jis dėste Lietuvos Universitete.

Nauju prezidentu išrinktas agr. Stulginskis (g. 1885. II. 27). Kabinetą buvo pavesta sudaryti dr. K. Griniui.

(Bus daugiau)

DAILININKO PRANO LAPĖS DARBAI ŠVEDIJOJ IR NEW YORKE

Dailininkas Pranas Lapė savo atelje

Pereitų metų gale knygų rinkoj pasirodė Ann Barbara Scott knyga **Skate with Me** (Čiuožk su manim). Knygos autorė 22 metų kanadietė, 1948 m. Šveicarijoj, Davos olimpiniuose žiemos sporto žaidimuose, laimėjo pirmą vietą, o metais vėliau Stockholme laimėjo pasaulinės dailiojo čiožimo nugalėtojos vardą.

Žinoma New Yorko knygų leidykla Doubleday, susekusi Barbaros Scott pedagoginius ir literatūrinius gabumus, užsakė jai parašyti knygą, pusiau biografinio, pusiau vadovėlio pobūdžio. Knygai reikėjo surasti dailininką-iliustratorių, kuris vaizdais ir figūromis papildytų tai, ką autorė nori žodžiais pasakyti. Šiam sunkiam iliustracijos darbui leidykla pasirinko dailininką Praną Lapę. Jam duotą uždavinį jis atliko pavyzdingai, tuo užsirekomenduodamas Amerikos knygos mene kaip pageidaujamas bendradarbis.

Dirbant knygai iliustracijas, Lapei teko glaudžiai bendradarbiauti su knygos autore čiuožykloj, kur iliustratorius turėjo pagauti ir pabrėžti tuos čiuožimo judesius, kuriuos nepajėgia pabrėžti foto aparatas. Darbą baigiant, Pr. Lapė buvo sunkiai sužeistas automobilio katastrofoj. Dėl tos priežasties kai kas knygoj liko nebaigta, bet tai gali pastebėti tik pats dailininkas.

Kiek anksčiau išėjo anglų romanisto W. Graham knyga **Night Without Stars** (Naktis be žvaigždžių) su dail. Lapės viršeliu. Kaip pasisekęs darbas, viršelis buvo parodytas New York Times savaitiniame knygų priede.

Netrukus išeina iš spaudos kitos dvi knygos su Prano Lapės viršeliais: Ilka Chase, **"New York 22"** (leidžia Doubleday) Sergei Maximof, **Hearth is Restless** (leidžia Scribners).

Pranas Lapė, išgyvenęs penkmetį Švedijoj, spėjo tenai užsirekomenduoti, kaip geras **illustratorius** ir dekoratorius. Pabėgęs iš vokiečių pagelbinės kariuomenės Suomijoj, kur jis buvo prievarta nugabentas, Lapė Stockholme padėjo į šalį studijuotus grynuosius menus (tapybą, keramiką) ir įstojo į reklamos mokyklą, pasiruošti praktiškesniam amatui.

Toj pačioj mokykloj jis vėliau buvo paišybos mokytoju, užmezgė ryšius su knygų ir žurnalų leidyklomis, o vasaros atostogų mėnesiais dirbo didesnius dekoravimo darbus.

Gaevlės miestui, švenčiant savo 500 metų sukaktį, Pr. Lapė 1946 m. pagamino aštuonių gyvųjų paveikslų dekoracijas ir įrengė sceną, kurioj vyko šventės minėjimas su įvairiais vaidinimais.

Kitais metais savo pusės tūkstančio metų sukaktį šventė Karlstadas. Miesto salėj P. Lapė padarė visą eilę sienose (6x2.5 m.) paveikslų, daugiausia Gostos Berlingo motyvais (iš garsiojo Selmos Lagerloef romano).

1948 m. Lapei buvo duota padaryti šeši dideli dekoratyviniai paveikslai Pašto muziejuj Stockholme, vaizduoją Švedijos pašto istorijoj (pašto pristatymas pėstininkais, raiteliais, vežimais, laivais ir pačiomis moderniškiausiomis susisiekimo priemonėmis).

To paties mūsų dailininko buvo gamintos dekoracijos Pasauliniam gailestingųjų seserų kongresui ir pasaulinei sporto parodai 1949 m. Stockholme.

Knygų iliustravimu Pranas Lapė pradėjo verstis Stockholme 1947 m. Keturių metų bėgy jis padarė apie 150 knygų viršelių, be to įvairių iliustracijų periodinei spaudai — žurnalams.

Kai kurios švedų leidyklos taip pat yra pamėgusios Lapę, kad jos ir dabar jam siunčia užsakymus.

Pranas Lapė yra ne tik menui gabus, bet ir kalboms. Švedijoj jis trumpiausiu laiku išmoko puikiai krašto kalbą, kartu gilindamas anglų kalbos žinias. Atvykus į Ameriką kalba nebesudarė sunkumų. Gi knygų iliustratoriui kalba reikalinga ne tik biznui aptarti, bet reikia studijuojant rankraštį būti pakankamai literatūriškai išsilavinusiam.

Pr. Lapei buvo lengviau, negu kitiems mūsų dailininkams užmegsti ryšius su Amerikos leidyklomis. Sadler and Hennessey meno agentūra suruošė dailininko parodą, pristatydama ir rekomenduodama savo platiems klijantūros sluoksniams Praną Lapę, kaip gabų lietuvių dailininką.

Nuo to prasidėjo Prano Lapės darbas išlepintame New Yorke.

St. Vainoras

NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ DALYVIAI

(Vasario 16 proga parinkime karo invalidams aukų)

Mūsų tauta per didelį ryžtą ir kančias, per kraują ir pasišventimą atgavo, 1795 m. galutinai prarastąją, laisvę. Skaičiai byloja, jog, vien tik kariškių Nepriklausomybės kovų metu mirė 2,611 vyrų. Sužeistų — 1,153 kariai. Iš to skaičiaus visam amžiui liko invalidais 155 vyrai. Karui pasibaigus šie vyrai, kurie savo noru ėjo ginti tėvų šalies laisvės ir garbės, kurie aukojo savo gyvybę, kad tik žemėlapyje auksu spindėtų laisvos Lietuvos valstybės vardas, kad lietuvis būtų savo krašte savo likimo viešpats. Iš to 155 karo invalidų skaičiaus, šiandien beliko gyvų vos keliolika tautos veteranų.

Bet Lietuvą vėl užklupo nauja nelaimė. Ir vėl lietuvis, be jokios pagalbos iš laisvojo pasaulio, aukojasi ir miršta. Jau dabar priskaitoma daugiau 70,000 žuvusių partizanų Lietuvoje. O kiek Lietuvos vaikų savo kaulus išbarstė Sibiro taigose, Kazachstano stepėse ir Murmansko ledynuose?

Lietuvos nepriklausomybės karo invalidai nepanoro likti pavergtoj tėvynėj ir būti žiaurių mongolų vergais. Ir toji saujelė, be sveikatos: vieni be kojų, kiti be rankų apleido savo šalį — išvyko į svetimus kraštus. Dalis karo invalidų atsidūrė Amerikoj, kiti kitur. Draugija atgaivino savo veiklą laisvos Amerikos žemėj. Pasiskelbus spaudoj, valdyba gauna laiškų, iš kurių matosi, jog tie gyvieji **Nepriklausomybės karo paminklai yra tautiečių apleisti, pamiršti ir palikti likimo valiai.** Jeigu sveiki vyrai besikurdami pajunta neįprastose gyvenimo sąlygose didelių sunkumų, o kiti — palūžta, tai ką ir bekalbėti apie invalidus. Išsiblaškę invalidai prašo įvairios pagelbos. Atrodo, jie turi tą teisę — ne tik prašyti, bet gauti paramą ir globą. Juk jie savo sveikatą atidavė visų mūsų motinai tėvynei, kartu ir mūsų gerovei.

Besiartinant Vasario 16 d. būtų gražu, kilnu ir patriotiška, jei Tautos Šventės minėjimo metu pagerbtume žuvusius už tautos laisvę didvyrius, bet būtų dar geriau, jei parinktume aukų po pasauli išsiblaškiusiems Lietuvos laisvės kovų invalidams sušelpti.

Štai Waterbury gyvena nesenai iš Vokietijos atvykęs registruotas karo invalidas Vl. Janušauskas. Jis prarado iki kelių abi jojas ir kairės rankos tris pirštus. Jis prašo protezų, o tas viskas kaštuotų $457.00. Bet yra ir daugiau tokių nelaimingų.

Taigi, Vasario 16 d. parinkime Lietuvos karo invalidams aukų. Pinigus siųskime L. N. K. Invalidų draugijos pirmininkui Broniui Tvarkūnui, 454 No. Marshall Street, Philadelphia 23, Pa.

Vl. Saurimas

STEBĖJIMAI IR MINTYS

Yra žmonių, kurie ieško populiarumo, taip pat yra ir laikraščių, kurie lygiai to paties trokšta.

Štai pateko į rankas Draugo "konkurso" lapelis. Girdi, sužinokime, kuri "ryškiausioji lietuvių asmenybė?"

Pasirodo, sudaryta ir iškilminga komisija ir premijos paskirtos tiems, kurie padės surasti tą "ryškiausią asmenybę."

...Keista. Ir nežinia, ko čia siekiama. Pirmiausia, negi mūsų visuomenė nežino, kokios ryškios ar ryškiausios asmenybės lietuvių tarpe pasireiškia? Ir dar — argi kuri nors asmenybė pasidarys "ryškesnė," jei vienas kitas ją pirštu parodys?

Žinoma, su mirusiais gali daryti ką nori, bet gyvam esant, vargu, ar bus didelis malonumas, jei jį išstatys neaiškaus tikslo parodai.

Visai suprantama, kai žemės ūkio parodoje bulių-reproduktorių išstato publikai "pasidyvyti" ir kai jam suteikia arba pagyrimo lapą, arba net aukso medalį. O čia juk turime reikalo su žmonėmis ir dar nusipelniusiais žmonėmis.

Kaip ten beplanuotų tokio "konkurso" rengėjai, bet jie negali išvengti juokingumo.

O be to viso laikraštis, kuris skelbia konkursą yra aiškiai srovinis, tad apie kitos srovės žmogaus bešališką įvertinimą negali būti ir kalbos. Vadinasi, reikia aiškiai pasakyti — daromas ne visai rimtas "kromelis," kuris jokios naudos ir jokios prasmės, be to jau minėto populiarumo, neturi.

—o—

Kiti klausimai mūsų gyvenime šiaip taip išsprendžiami. Bet yra vienas, pats pasiučiausias: ar šokti per vasario 16 dienos minėjimą, ar nešokti.

Na, gerai, nešokti. Tegu bus parengiamos kilnios akademijos, tegu bus ši diena skirta susikaupimui ir patriotinių jausmų gydymui.

Bet juk reikalinga, kad tuos minėjimuos dalyvautų kiek galima daugiau žmonių, kiek galima daugiau jaunimo, kurs ypatingai reikalingas tokio dvasios pakilimo. Jei jaunimas neateis į tuos parengimus (o specialistai tvirtina, kad be šokių jis tikrai neis), tai kaip jam sužadinsi tuos taurius jausmus. O kita vertus per tokius parengimus renkamos didiesiems tikslams aukos. Jei mažiau žmonių bus, tai mažiau ir aukų.

Na, tai kaip dabar: ar šokti ar nešokti?

Petr. Tarvydas

SLA SKELBIA TAUTOS STIPRINIMO VAJŲ

Kviečia visus sąmoningus lietuvius į bendrą darbą tautos gyvybei išlaikyti

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba nutarė paskelbti naujų narių įrašymo į SLA vajų ir išrinko tokią Vajaus pravedimui komisiją: prezidentą W. F. Laukaitį, viecprezidentą Povilą P. Dargį ir sekretorių M. J. Viniką.

SLA Vajaus Komisija, atsižvelgdama į lietuvių tautos bei Lietuvos Valstybės tragingą padėtį, kuomet aziatišku žiaurumu pasilaikantis rusiškas komunizmas grumoja išžudymu lietuvių, kuomet tarptautinių santykių stovis yra pavojingai įtemptas, nutarė jungti su šiuo Vajumi lietuvių tautinės sąmonės stiprinimą, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą, remiant Jungtinių Amerikos Valstybių pastangas žmonijai taiką užtikrinti, demokratinėms laisvėms išlaikyti ir jas įgyvendinti visame pasaulyje. Šių gyvybinės reikšmės tikslų atsiekimui, nutarta visų šiame Vajuje prisirašiusių narių dalis mokesčio skirti tiems tikslams atsiekti, todėl nutarta ir šį Vajų pavadinti: TAUTOS STIPRINIMO SLA VAJUS.

Šis reikšmingas Tautos Stiprinimo SLA Vajus prasideda Vasario 16 Dieną, šiais metais. Šio Vajaus laiku įstodami į SLA, ne tik turit progos palengvintomis sąlygomis apsidrausti savo gyvybę ir sveikatą, bet kartu įsitrauksite į tautos gelbėjimo ir stiprinimo veiklą ir savo mokesčiais paremsite tą gyvybinės svarbos veiklą. Tokis SLA Vajus iš viso yra pirmas visoje SLA istorijoje.

Vajaus Komisija nuoširdžiai kviečia visus geros valios lietuvius be atidėliojimo tapti SLA nariais ir prisidėti prie didžiųjų tautos gelbėjimo ir stiprinimo darbų. Kartu prisidėsite įgyvendinimui visų kilniųjų SLA fraternalinių tikslų ir užtikrinsite sau ir visiems SLA nariams praktiškos fraternalinės naudos. Įstojimo į SLA reikalais informacijas suteiks SLA kuopų organizatoriai ir kiti veikėjai, arba rašykite SLA sekretoriui:

Dr. M. J. VINIKAS

307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

KAD MELUOT, TAI MELUOT!

R. Mizara jaučiasi, kaip žuvis vandenyje. Jis buvo lig šiol įsitikinęs, kad kiekvienam jo žodžiui Laisvės skaitytojai patikės. Tad jis ir pleškina. Mizara plačiai užsimoja, bet ar pataiko, tai jau kitas klausimas. Tik pasigrožėkit Mizaros pasispardymais. Laisvė 26 nr.

...Tūlas dipukiškas profesorius sakė brooklyniečiui: "Žinote, ponas, Korėjos komunistai kariauja nepriklausomos Lietuvos ginklais."

—Smetoninė Lietuva niekad ginklų negamino. Ji pirkosi iš Čekoslovakijos, Anglijos ir Amerikos, — atsakė jam "brooklynietis."

Toliau dar gražiau: "Profesorius nuleido nosį, patylėjo valandžiukę ,paskui tyliai išsitarė: "Propaganduoti" nekenkia...

Matot, kaip viskas Mizarai lengvai sekasi. Jis ir kvailą "dipukišką profesorių" kai tik nori susiranda ir tas "profesorius" kalba lygiai tokias kvailystes, kokios reikalingos Mizarai.

Tik, deja ,ne taip viskas paprasta, kaip Mizara įsivaizduoja. Nepriklausomoji Lietuva, jeigu ir pirko užsienyje ginklus, tai kai juos nupirkdavo ir kai ant tų ginklų būdavo uždėti Lietuvos ženklai, registracijos numeriai, ir t.t., tada tie ginklai jau buvo Lietuvos ginklai, juos jau visados pažinsi, nes jie tie patys, ar bus lietuviškų artileristų rankose, ar rusų pagrobti ir dabar perduoti Korėjos, arba Indokinijos komunistams.

Tad jokio "dipukiško profesoriaus" nerasi, kuris nosį nuleistų dėl tokios nevykusios kvailybės, kurią sukombinavo Mizara. O žinią, kad buvusieji Lietuvos ginklai pateko į Korėją, skaitytojai tai gerai atmena patiekę ne koks nors "Marijonų Draugas," kaip Laisvė sako, bet oficialii žinių agentūra kurios inofrmacija naudojasi tūkstančiai Amerikos laikraščių ir kurios korespondentai savo akim tai matė.

Ši nesąmonė taip patinka pačiam Mizarai, kad jis iš to susijaudinimo sušunka:

—Kad meluot, tai meluot! (įsivaizdinkit, taip ir parašyta). O ką Mizara toliau meluoja, nors tas melas ir nuobodus, bet šiuo syk paklausykit:

—Aną dieną vienas kriaučius manęs klausia: Ar gali būti, kad rusai išvežė penkis milijonus lietuvių?

—Kur girdėjot?

—Man sakė dipukas, mano giminaitis.

Mizara dabar viską turi: ir durną kriaučių ir apydurnį dipuką. Tad jis ir smogia naikinantį smūgį:

—Lietuvių tiek nėra visame pasaulyje...

Matot, kaip lengvai Mizara išeina nugalėtoju.

Tik čia kyla abejonės, ar gerai Mizara nugirdo, gal būt tas sugalvotas kriaučius sakė — dešimts milijonų? Juk ant dipuko viską galima suversti. Jeigu jau meluot, tai kad bent sau pačiam iš to malonumas būtų. Juk vistiek niekas negirdėjo Mizaros pašnekesio su kriaučium, o kriaučiaus su tuo nevidonu dipuku.

—Tai ir viskas. Jei galite, prašom juoktis. Tik abejotina, ar atsiras kas nors, kas panorėtų juoktis iš tokio Mizaros humoro, kurio tikslas pasityčioti iš didžiosios lietuvių tautos nelaimės.

Bet čia pat Mizarai protas ima ir susimaišo. Nei iš šio nei iš to, Mizara pradeda šitaip kalbėti:

"Lietuvos duona vežama Rusijon, Lietuvos miškas vežamas Rusijon, Lietuvoje statomi fabrikiniai namai vežami Rusijon, Lietuvos darbininkai vežami Rusijon statyti elektrinėm jėgainėms, Lietuvos mechanikai vežami Rusijon... ir t.t.". Laisvė 26 nr.

Įsidėmėkit, kelios eilutės ir nei vieno melo. Viskas teisinga. Galima sakyti, kaip iš Šv. Rašto. Tiesą sakai Mizara, viskas vežama. Juk pats Vilniaus spaudoje skaitai vis rusiškas pavardes įvairių pareigūnų, kurie užėmė išnykusių lietuvių vietas, ten pat skaitai apie vis spartinamą "stachanovišką" miško kirtimą. O juk nepriklausomais laikais ir lėtai buvo miškas kertamas ir tai daug jo buvo į užsienius parduodama. Dabar iš Lietuvos miškas tik į Rusiją gali patekti. Ten jis ir patenka ir tikrą tiesą Mizara rašo. Taip pat ne kur kitur, tik Vilniaus Tiesoje buvo pranešta apie "savanoriškų" brigadų išvykimą į Pavolgės elektrinių jėgainių statybos darbus...

Kaž kas nebegerai su Mizara dedasi. Mizara gryną tiesą šį kartą parašė. Nebegerai, aišku, nebegerai... Ko gero, netrukus išgirsime, kad Mizara pateko į nemalonę, gal nukentėjo. Tegu Mizara bus ramus, jam už šios teisybes Lietuvoje atidengimą, kai kurie griekai prieš lietuvių tautą tuo atveju atleistini...

D. Dargin čius

SUOMIJOS KARO VADAS — MANERHEIMAS

KILĘS IŠ ŠVEDŲ ARISTOKRATŲ

Manerheimo tėvas priklausė senai švedų aristokratų šeimai, gyvenusiai Suomijoj, kur Karl Gustav gimė 1867 metais. Baigęs karo mokyklą, Manerheim 1889 m. buvo pakeltas Rusijos armijos leitenantu. Jis dalyvavo rusų pusėj kare su japonais 1904-5 m. ir su vokiečiais 1914-17 m. Kai Suomija 1917 m. pasiskelbė nepriklausoma valstybe, Manerheim buvo rusų armijos generolu leitenantu.

KOVOJ SU KOMUNISTAIS

Suomija, vos pasiskelbus nepriklausoma, buvo užpulta bolševikų, turėjusių tikslą paversti ją sovietine respublika. Gen. Manerheim buvo pašauktas vadovauti suomių civilinei apsaugai, kurią pirma reikėjo perorganizuoti į reguliarę armiją, o po to ją apginkluoti.

Suomijai į pagalbą atėjo vokiečiai, kaip ginklais, taip ir žmonėmis. Vidaus ir Rusijos bolševikai buvo sumušti ir Manerheim 1918 m. gegužės 16 d. įžengė į Helsinkį nugalėtoju.

SUNKUMAI SU VOKIEČIAIS

Vokiečiai už savo pagalbą reikalavo iš suomių politinės įtakos pripažinimo. Panašiai, kaip Lietuvoj vokiečiai surado Suomijai "Urachą," Friedrich Karl, kaizerio svainį, kurį suomių parlamentas buvo jau pasiruošęs kviesti. Sąjungininkų įsikišimas sutrukdė vokiečių planus. Manerheim liko išrinktas regentu ir pastatytas kandidatu į prezidentus 1919 metais, bet rinkimuose pralaimėjo.

MOKSLININKAS, KELIAUTOJAS

Nuo to laiko ligi 1931 metų gen. Manerheim pasitraukė iš politinio gyvenimo, parašydamas eilę strateginių, propolitinių ir geografinių knygų iš savo kelionės po Aziją. Sovietų Rusijos agresingumui augant, suomiai ėmė ruoštis apsigynimui, pakviesdami 1931 m. Manerheimą į apsaugos tarybos pirmininkus ir pakeldami jį į Suomijos maršalus (1933 m.).

MANERHEIMO LINIJA

Suomiai, nuo 17 iki 52 metų, buvo paruošti karui. Rusijos pasieny pradėjo statyti įsitvirtinimus, pavadintus Manerreimo linija, kurios svarba pasirodė iškilus karui su sovietais 1939 metais.

Sovietai sutraukę kuriam reikalui savo santykius su nacistine Vokietija, užėmė Lietuvą, Latviją ir Estiją, ir nutarė uždėti savo leteną ir suomių tautai. Suomiai, maršalo Manerheimo vadovaujami, griebėsi ginklo, ir parodė tokį didvyriškumą, kokį pasauils nebuvo matęs nuo Termopilų kautynių laikų.

MANERHEIM PREZIDENTAS

1844 m. Suomijos prezidentas Risto Riti pasitraukė iš pareigų, Suomija sutiko pradėti taikos derybas su Sov. Sąjunga. Maršalas Manerheim buvo paprašytas pasiimti prezidento pareigas.

Manerheim buvo ir pasiliko griežtas antikomunistas, lygiai kaip ir dabartinis prezidentas Paasikivi, kreipėsi į naujai išrinktą parlamentą 1945 metais, ragindamas ieškoti sugyvenimo būdų su Sovietų Sąjunga. Viltys, kad demokratinei Suomijai gali padėti Vakarų demokratijos ir Amerika, kovoj su bolševizmu ,buvo palaidotos.

PRADĖJO SIRGULIUOTI

Apie tą patį laiką maršalo Manerheimo sveikata ėmė šlubuoti. Jis išvyko gydytis į Portugaliją, o 1946 m. sausio mėnesį grįžęs į Suomiją, jis atsisakė eiti toliau prezidento pareigas.

Jis gyveno gydydamasis tai Švedijoj, tai Šveicarijoj visados kaip tvarkingas ir įsitikinęs demokratas atvykdamas į tėvynę balsuoti (1948 ir 1950 metais). Tuo pat metu jis rašė savo atsiminimus, kuriuos bebaigdamas jis mirė, palikdamas pavyzdį tauriausio generolo, kuris nežiūrint savo galios ir populiarumo visados pasiliko savo tautos ir jos institucijų ištikimas tarnas.

IŠVIEN SU NACISTINE VOKIETIJA

Prasidėjus vokiečių-sovietų karui 1941 m., Suomija, maršalo Manerheimo vadovaujapaskelbė Rusijai karą Daug nebetruko, kad vokiečiai su suomiais būtų užėmę Leningradą. Manerheimas savo atsišauklime į tautą skelbė, kad suomiai turi ne tik atsiimti prarastą teritoriją, bet dar atkariauti rytų Kareliją.

GRAŽUS ŽVEJOTOJO LAIMIKIS

LAIŠKAS NAUJIEMS ATEIVIAMS

Aš girdėjau tavo, brolau ir sesuo, dainas. Skaičiau tavo parašytas pasakas, gilinausi į tavo sukurtą poeziją, ir visur radau tik nusiminimą ir dejones. Kodėl taip palūžai? Juk tu buvai galingas, išdidus. Tu buvai didvyris, gindamas savo tėvų žemę nuo priešų. Tu atkovojai jai laisvę. Pašalinai iš jos vargus. Tu nutiesiai mokyklų tinklą, išmokslinai savo jaunuosius brolius. Tu išplėtei prekybą su kitais kraštais. Tavo aruodai buvo pilni ir tu buvai sotus. Tada tu gerėjais Tėvynės padange, gerėjais jos vingiuotais upeliais, žaliuojančiomis giriomis, pamiršai savo sunkią praeitį, podraug pamiršai ir savo priešą, kuris iš pavydo, tiesė savo kruvinus nagus, idant tave sunaikinus.

Taip, aš žinau ir tolimesnį tavo gyvenimą. Aš žinau, kad šiaurės rytų vėjas išbloškė tave iš to taip sunkiai, bet gražiai sukurto lizdelio ir tu likai benamis. Tu netekai daug savųjų ir tėvynės. Bet tu netekai jos tik antrą ar trečią kartą. Žiūrėk, kaip voras net dvylika kartų iš naujo pradededa savo tinklą be nusiminimo. Jis menkas vabalėlis, bet jam padarytą skriaudą jis taip pat atjaučia, kaip ir tu. Jis kovoja su gyvenimu ir tikisi laimėti.

Žiūrėk! Kaip mažas laivelis blaškomas audringų bangų. Sakysi, jis žuvęs! Bet jame esąs keleivis nenustoja vilties, jis kovos su bangomis iki laimėjimo. Laimėsi ir tu, tik mažiau dejonių, daugiau vilties, daugiau pasiryžimo.

Tu ir be pasakymo žinai, kad ant šios mūsų žemės, dar yra gyvūnų kurie tyko išplėšti ne tik tavo namus bet ir tavą širdį. Tu šitą žinai iš savo patyrimo. Tad sukaupk visas savo jėgas prieš šituos gyvūnus.

Kodėl tu sakai, kad šiandien tavo jėgos silpnos? Ar tremtis tave tiek palaužė, kad užmiršai apie save. Nemanyk, kad ginklas nepakeičiamas teisėjas. Įsidėmėk šitą teisingą posakį: "Kas ginklu kovoja, tas nuo ginklo žūna." Tavo ginklas tiesa ir ji tavo pusėje. Mokėk ją vartoti ir laimėsi.

J. Šiaučiūnas.

15,000 numato priimti Kanada

Kanada šiais metais numato priimti 15,000 tremtinių įvairiems darbams (neskaitant jų šeimų narių, tad skaitant šeimų narius Kanadon galės įvažiuoti žymiai didesnis negu 15,000, tremtinių skaičius). Tuo tarpu Kanada pageidauja 1,500 darbininkų miško kirtimo darbams, mechanikų. Pradžioje kas mėnuo numato po 300, gi balandžio mėnesį 1,000.

Be to, Kanada nori pas save priimti 200 šeimų, kurių kiekvienoje bent 3-4 asmenys būtų darbingi. Tačiau šeimon gali būti priskaityti ir tolimesni giminės. Šeimos reikalaujamos cukrinių runkelių farmomis ir ūkio darbams. Į šių šeimų narių sveikatą ir amžių nebūsią griežtai žiūrima. Šeimos nariams vizos bus išduodamos kartu su išvykstančiu darbininku, bet pačios šeimos laikinai bus apgyvendintos Bremene. Iš čia jos tuojau bus gebenamos Kanadon, kai tik darbininkas bus pasiekęs darbovietę, pradėjęs joje dirbti ir šeimai susiradęs butą.

Asmenys, vykstą, Kanadon masine schema, nuvykę turi vykdyti Darbo Departamento patvarkymus darbo ir apsigyvenimo reikalu, gi minėti vykstą per Imigration Settlement Service ir turi teisę laisvai pasirinkti darbą ir jų neliečia amžius ir sveikatos suvaržymai. Į Kanada emigruojantieji iš Vokietijos amerikiečių zonos vyksta per Ludwisburgo Resettlement Centrą.

JŪSŲ SVEIKATA PATAISOMA BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ

SEKMINGAI PAGYDYTŲ PACIENTŲ PADĖKOS LAIŠKAI

Ivairių rūšių negalavimai, skilvio, inkstų ir kepenų ligos, tulžies, puslės visoki negalavimai, žemas ir aukštas kraujo spaudimas, astma, kvėpavimo sutrikimai, ausų ligos. nervų negalavimai, neuralgija, reumatizmas, judėjimo sunkumai ir kitos ligos.

Brangus Daktare Miller:

Aš daugiau 5 metų kentėjau dėl aukšto kraujo spaudimo, nuo sunkiai pakeliamų galvos skausmų ir nuo nuolatinio nemiego. Savo negalavimais aš skundžiaus daugeliui žinomų gydytojų. Aą vartojau įvairius vaistus. Bet mano sveikata nė trupučio negerėjo. Ią laikraąčių aš sužinojau apie Dr. J. Miller New Jersey. Aą nuvykau su Jumis pasiteirauti dėl mano sveikatos. Po mėnesio pas jus gydymosi mano sveikata visiškai susitvarkė. Ir aš dabar esu visiškai laisva nuo skausmų ir negalavimų. Dr. J. Miller patarnavimu esu visiąkai patenkinta ir dėkinga. Ir čia patariu kiekvienam liginiui kreiptis pas Dr. J. Miller.

Brooklyn. N. Y. *Genoveve Stančaitis*

Prof. Dr. C, Schleusing
Montclair, N. J.

Didžiai gerbiamas Pone Daktare Miller.

Sulaukęs 84 metų amžiaus, matau, kad visiško sveikatos pagerėjimo aš sulaukiai tik Jūsų nuoširdaus rūpesčio dėka. Ilgus metus kankinaus dėl reumatizmo skausmų ir praleidau be miego daug ilgų naktų. Jokio malonumo gyvenime neturėjau. Ilgus metus mėginau gydytis karštomis vaniomis ir lankiau daugelį žinomų gydytojų Vokietijoje. Bet sulaukdavau tik laikino pagerėjimo, kurs manęs neatpalaidavo nuo pasikartojančių skausmų. Viena Jūsų pacientė moteris, man pasakė, kad Jūs savo mokslo priemonėmis jai tikrai ir pagrindiniai padėjot. Tai aš taip pat galiu patvirtintį, kaj jūs tris mėnesiuš mane tyrinėjot ir gydėt. Aš vėl pasidariau sveikas ir geros nuotaikos, galiu sekmingai dirbti ir maloniai gyventi. Todėl galiu kiekvienam ligonui nuoširdžiai patarti kreiptis į dr. J. Miller.

Būdamas didžiai dėkingos, aš įteikiu Jums savo foto kartu su šiuo raštu, kuriuos Jūs galit panaudoti savo nuožiūra, santykiaudamas su savo pacientais.

Jrof. Dr. C. Schleusing, buv. Rūmų dailininkas Newarko Meno Akademijos tapybos klasės vadovas.

DAUG PADĖKOS LAIŠKŲ JŪS GALITE MATYT MANO BIURE

DR. J. MILLER, D. C. Ph. C. **790 BROAD STREET, NEWARK, N. J.**

PRIĖMIMO VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryto iki 7:30 vakare
Tel. MItchell 2-0773

Važiuoti iš New York — Hudson Tubs iš Cortlant St. 14th St. ar 34th St. 20-30 min. iki Newarko. Nuo stoties tik 4 blokai.

LAIKAI IR PALAIKAI

Kadaise vyras buvo rimtas,
Dabar sumautas, kad jį šimtas!
Užtat vaidina jis galiūną,
Kada pakliūna į saliūną.

Kadaise laikraščius gamino,
Pabandęs čia nusiramino:
Geriau prie darbo kokio prasto,
Negu redakcijoj prie rašto.

Kadaise buvo jis protingas,—
Nereikia proto, jei turtingas,—
Todėl jis keičia savo protą
Į visą galintį banknotą.

Kadaise aš mylėjau muzą,
Dabar tau, muza, še arbūzą,
Iš viso to gražaus dalyko
Vien palaikai šiandieną liko.

COOPER RESTAURANT

BAR & GRILL

FRANK MILAS ir JOHN L. RIMSA
Savininkai

101 Cooper Street, Brooklyn, N. Y.
(Evergreen Ave. kampas)

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI

Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinėse Valstybėse ir užsienyje.

Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.

Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniški vizitai bet kuriose biznio įstaigose čia ir užsienyje.

Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.

STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City

Metinis dividentas 3%

Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki 10,000

684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

CAPPIELLO ĮSPĖJA:

Dabar laikas įsigyti tai, ko vėliau gali pritrūkti

Dabar kainos, palyginti, dar prieinamos

Cappiello krautuvėje dabar galima gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų, rašomųjų mašinėlių, dujomis bei aliejumi kūrenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.

Cappiello krautuvė jau 35 metai, kai sąžiningai tarnauja visiems savo klijentams.

Cappiello krautuvė gerai žinoma visiems lietuviams.

Čia galima gauti lietuviškų plokštelių

Cappiello krautuvė turi specialų skyrių lietuviams, kuriam vadovauja Charles J. Marma.

CAPPIELLO

706 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7848.

SPORTAS IR LIETUVIAI

Rašo KĘSTUTIS ČERKELIŪNAS

KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Lietuvių Atletų Klubo II krepšinio komanda Brooklyno E. D. YMCA Church lygos pirmenybėse sausio 13 d. pralaimėjo prieš Spanish Presbyterian 39-42. Mūsiškiai neišnaudojo gautų mesti baudų — iš 25 bandymų tiksią pasiekė tik 7. Tai ir buvo pralaimėjimo priežastis, nes pilnų metimų abi komandos pasiekė po lygiai — 16. Taškai: Daukša — 17, Mikulskis — 7, A. Ošlapas — 6, Ruzgas — 5, Bilėnas — 4, Kligys II—0, R. Ošlapas — 0.

Toliau lietuviai išplėšė minimalę pergalę prieš Ainslie 39-38. Taškai: Daukša — 15, A. Ošlapas — 11, Ruzgas — 7, Bilėnas — 2, Kligys II —2, Landsbergis — 2, Gricevičius — 0.

Paskutinėse rungtynėse mūsų krepšininkai nugalėjo Irving Square 55-45. Taškai: Daukša — 18, Mikulskis — 14, Ruzgas — 8, Bilėnas — 5, A. Ošlapas — 4, Bogužas — 4, Kligys II—2, Landsbergis—0. Komandoje nematyti du nauji veidai: Landsbergis ir Bogužas. Nuolatinis žaidikas St. Birutis dėl studijų paskutinėse rungtynėse negalėjo dalyvauti.

Beje, krepšininkams liko žaisti dvejos rungtynės iš pirmojo rato. Vienos iš jų su Spanish Presbyterian, nors su šiuo vienetu jau rungtyniauta antram rate ir kitos su The Old First Church. Paskutinėse rungtynėse priešininkai dėl audros buvo neatvykę ir anksčiau skelbtoji pergalė be rungtynių atkrinta.

Iš septynių pirmam rate žaistų rungtynių mūsiškiai yra laimėję 5 ir pralaimėję 2. Antram rate laimėta 2 kartu ir kartą pralaimėta. Šiuo tarpu LAK II komanda dalinasi 3-4. v. su Spanish Presbyterian. Pirmauja St. Johns Lutheran ir Ridegwood Pentecostal. St. Johns Lutheran komanda gerokai nusilps, nes daugis pagrindinių žaidikų pašaukit į karo tarnybą.

Šeštadienį, vasario 10 d. 9:45 val. lietuviai žaidžia prieš Trinity Lutheran. Laukiama įtemptos kovos. Žaidžiama Brooklyno Eastern District YMCA namuose, 179 Marcy Ave., Brooklyne.

FUTBOLININKŲ VEIKLA

Lietuvių Sporto Klubo pirmoji futbolo komanda turėjo draugiškas rungtynes prieš German - American aukštosios lygos Pfaelzer SC ir pralaimėjo 2-3. Lietuvių naudai įvarčius įkirto Steponavičius ir Jokūbaitis. Be to, antroji lietuvių vienuolikė nugalėjo Pfaelzer rezervinę 4-1 Įvarčiai: Mileris — 3, Labutis—1.

Vasario 4 d. buvo sutartos rungtynės su kitu German-American aukštosios lygos atstovu, Eintracht, bet dėl netikusio oro rungtynės atšauktos.

Ką matysime vasario 24 d. Klasčiaus salėje

Vos savaitė laiko teskiria iki vasario 24 d., kada Clinton Hall, (Klasčiaus salėje) Maspeth, L. I. bus sprendžiama dviejų krepšinio rungtynių, nugalėtojai. Šis klaustukas yra pastatytas tarp Brooklyno ir Amsterdamo klubų komandų. Šių klubų vienetų žaidimai prasidės 7 val. vakare.

LAK I vienetui bus revanšinis bandymas. Akivaizdoje šio fakto, šis vienetas jau kurį laiką kruopščiai ruošiasi šiam revanšui, įtraukdami į savo eiles ir stipresnes pajėgas. Jei sąlygos leis, tai publika turės progos pamatyti brolius Norkus, kurių sugebėjimus valdyti kamuolį daugeliui yra gerai žinomas.

LAK I komandos priešas bus amerikiečių lietuvių klubas iš Amsterdam, N. Y., I vienetas. Svečių pajėgumas yra neabejotinas, nes jų laimėjimas prieš mūsiškius 66—46 aiškiai už tai kalba. Bet to dar per maža — jų vienetas bus dar stipresnis, nes jie turės savo eilėse ir... "Lubiną" kuris yra jų aukštasis centras. Tai žada būti toji svarbioji ašis, apie kurią suksis visas žaidimas.

Prieš šias rungtynes bus II komandų susitikimas.

LAK II vienetas parodys tai, ką jis įgavo žaidimais ištisą šį sezoną. Jų įgautą kovos rutina, reik tikėtis, neleis II vienetai taip lengvai išsivežti pergalę.

Po rungtynių bus šokiai ir susipažinimas su atvykusiais amsterdamiečiais, kurių žada atvykti net 3 autobusai.

Reik tikėtis, kad šis sportinis parengimas sutrauks visą sportinę visuomenę ir prijaučiančius, kad pamatyti gal net paskutines krepšinio rugtynes, nes daugelis iš žaidėjų turės pakeisti esamas uniformas į kariškas. **Alex. Andriulis**

Vasario 16 dienos minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 33 metų sukakties minėjimai įvyksta šiose vietose:

BRIDGEPORT, Conn. —vasario 17 d., 7 val. vak., vietos parapijos salėje, 443 Park Av.

WATERBURY, Conn. — vasario 18 d., sekmadienį, Šv. Juozapo parapijos salėje, John St.

BOSTON, Mass. — sekmadienį, vasario 18 d., 2 val. po pietų, South Boston High School Auditorijoj, G Street ir Thomas Park.

BINGHAMTON, N. Y. — vasario 25 d., 2 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 316 Clinton Street.

PHILADELPHIA — sekmadienį, vasario 18 d., 2:30 val. po pietų, Lietuvių Muz. salėje, Tilton St. ir Allegheny Av.

BALTIMORE, Md. — Vasario 16 d., 7 val. vak. iškilmingas bankietas su miesto ir valstybės gubernatoriaus proklamacijomis Lietuvių salėje, 851 Hollins St. Sekmadienį, vasario 18 d., 6:30 val. toje pačioje salėje prakalbos ir koncertas.

NEW YORKE, kaip žinoma, Vasario 16 minėjimas įvyksta šį sekmadienį, vasario 18 d., 4 val. po pietų, Wesbter Hall, 11th St. ir 3rd Ave.

— Brazilijos lietuviai A. Linckis ir M. Zapolskis pasižymėjo sporte. Jie yra, pirmas bėgimo, antras disko mėtimo, vice čempionai Sao Paulio mieste.

IŠKILMINGAS
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
MINĖJIMAS
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO
IŠKILMINGAS 33-SIS METINIS MINĖJIMAS
ĮVYKS
Sekmadienį, 1951 m. vasario-Feb. 18 d.,
WEBSTER HALL,
119 East 11th Street, New York, N. Y.
Pradžia 4 val. p. p.
PROGRAMOJE:
Op. solistė Iz. MOTIEKAITIENĖ Solistas BARANAUSKAS
I. Kalbos.
a. Lietuviai kalbėtojai:
ALT Pirm. ir Draugo red. L. ŠIMUTIS,
ALT Narys ir Vienybės red. J. TYSLIAVA,
Min. V. SIDZIKAUSKAS,
p. J. PAKALKA.
b. Yra užkviesti amerikiečiai kalbėtojai.
II. Dainuos
Solistai: IZABELĖ MOTIEKAITIENĖ ir STASYS BARANAUSKAS.
Pianu palydės pianistas A. MROZINSKAS.
III. Šokiai
Šokiams gros JOE THAMO orkestras.
Įėjimas: Pirmos vietos $2.00
Antros vietos $1.50
Trečios ir balkonas $1.00
Rengia NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBA

JONAS SUTKAITIS,
Laikrodininkas.
Parduodami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai.
449 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

BEDFORD DINER
BAR and GRILL
396-398 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

JONAS JAKAITIS
ir G. FEDORSHIK
MĖSOS KRATUVĖ
33 Siegel St., Brooklyn 6,
Geriausi mėsos gaminiai
Tautiečiai prašomi atsilankyti gausite skilandžių, balionių ir kitokių mėsos gaminių specialiai šventėms paruoštų.

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

Lietuviai advokatai

JOHN W. ANSELL
15 PARK ROW
NEW YORK CITY
Ofiso tel.: WO 2-3497 Namų tel.: NE 9-5689

STEP. BRIEDIS, Jr.
197 Havemeyer St.,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

CL. A. VOKETAITIS
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS, N.Y.
Tel. NEwtown 9-5972

ANT. J. WESLAN
(Vizlanskas)
16 Court St. Brooklyn, N.Y.
Tel. MAin 5-1260

DEPOSITS NOW INSURED UP TO $10.000.
Latest Quarterly Interest-Dividend 2% Credited and Compounded Quarterly
A year on regular accounts
Interest starts from the first of every month on sums from $25 to $7,500
Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of a dividend period
THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
BROOKLYN, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Viena gražiausių užeigų Brooklyne ir apylinkėje
WARWICK INN, Inc.
Edward & Aldona Polk, Sav.
BARAS IR RESTORANAS
Įvairiausi gėrimai
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
2836 FULTON STREET,
Brooklyn 7, N. Y.
TAylor 7-9852

MAISTO SIUNTINĖLIAI Į VOKIETIJĄ
Padėkit savo giminėms ir draugams, pasiųsdami jiems maisto siuntinėlių. Nedėliokit, bet pasiųskit tuojau.

Mūsų specialūs siuntinėliai:

5 lbs gruzd. pupelių kavos	$6.50
5 lbs maltos kavos	$7.00
14 lbs cukraus	3.75
10 lbs kiaplienos taukų	4.75
8 lbs medaus	6.00
14 lbs ryžių	4.50
5 lbs šokolado	5.50
10 lbs bekono (Danijos)	10.00
20 lbs miltų	4.00

Mūsų įvairių prekių siuntinėliai:

Siuntinėlis 2 A. $8.00
1 lbs gruzd. pupelių kavos
2 lbs cukraus
2 lbs miltų
2 lbs ryžių
2 lbs taukų
1 lbs mėsos
1 lbs šokolado
2 lbs kakavos

Siuntinėlis 5 A. $6.00
1 lbs gruz. pupelių kavos
2 lbs cukraus
2 lbs ryžių
2 lbs taukų
1 lbs pieno miltelių
1 lbs kakavos

Siuntinėlis 13 A. $5.00
5 lbs cukraus
2 lbs taukų
6 lbs kvietinių miltų

Siuntinėlis 30 B. $7.00
2 lbs gruzd. pupelių kavos
2 lbs taukų
2 lbs cukraus
2 lbs ryžių
2 lbs miltų
2 lbs pieno. kond.
1 lbs šokolado

Kartu su užsakymu prašome užsimokėti čekiais, pinigų orderiais arba grynais pinigais. Prisiųsime pažymėjimą apie siuntinėlių išsiuntimą ir gavimą. Siuntiniai yra apdrausti. Adresatą pasiekia apytikriai per 3 savaites laiko.
Baltic Parcel Service Co.
21 West 76th St., New York 23, N. Y.
Tel.: TRafalgar 4-7126

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1 — 2 popiet
6 — 8 vakare
Tel. EVergreen 8-9229

DR. TADAS ŠAVICKAS
1390 East 31st Street
(kampas Avenue N)
VALANDOS:
1 — 2 popiet
6 — 8 vakare
ir susitarus
Ofiso tel. ESplanade 7-1135
Buto tel. TAylor 7-8231

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

Jau 10 metų, kai visi klauso
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
radijo valandų,
kurios yra transliuojamos šeštadieniais nuo 4,45 iki 5,30 valandos iš stoties WEVD (1330 klc. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINEMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

THE HALF SHELL
P. Janus ir G. Shlakis, Sav.
Įvairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, L. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

A. NOVITZKIE
BARAS RESTORANAS SALĖ
Salė pramogoms vestuvėms ir susirinkimams
59-63 56th RD., MASPETH, L. I., N. Y.
Telefonas DA 6-7460

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklyne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

EDDIE'S BAR & GRILL
EDWARDAS PAVILONIS, Sav.
Naujai išdekoruotas restoranas ir salė.
Įvairūs gėrimai, šviežias maistas
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
459 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
Tel.: EV. 4-8698

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Telefonas: EVergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

GEORGE F. RACHUN
Restoranas, baras ir salė
Geri gėrimai ir šilti valgiai.
MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE,
BROOKLYN, N. Y.
Tel. HY 7-9758

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
Koplyčia Laidotuvėms NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

D. Šulaitis pagamino bendrą jubiliejinio Vienybės koncerto publikos vaizdą. Tų padidintų fotografijų galima įsigyti mūsų redakcijoje. Kaina 1 doleris.

Grace Ferguson, buvusi Čepanskytė, atvykusi iš Skotijos aplankyti savo draugų Amerikoje, lankėsi Vienybės įstaigoje.

R. Povilauskas, Roko ir Antano Povilauskų sūnus, Harvardo universiteto teisių studentas, buvo parvažiavęs aplankyti tėvų.

Elzbieta Stepšytė praeitą šeštadienį išvyko į Pietų Ameriką dviems savaitėms atostogų.

Pranas ir Ona Jakščiai, mūsų laikraščio skaitytojai ir rėmėjai, nusipirko 12 butų namą, į kurį jie žada persikelti šį pavasarį.

Joan Francis, žinoma solistė, praeitą sekmadienį savo bute New Yorke savo motinos S. Borisienės, čikagietės, garbei buvo surengusi puotą.

Vl. Brūsokas netrukus žada susituokti su p-le Vasčiūnaite iš Great Neck, L. I. Šiomis dienomis jo sužadėtinei buvo surengtas priešvestuvinis pobūvis.

P. Zorlaidienė, žinomo siuvėjų kontraktoriaus Zorlaidos žmona, kuri su dukteria ir sūnumi yra išvykusi į Floridą, siunčia mums "saulėtų linkėjimų."

Stasys Stankūnas, Vienybės skaitytojas, kuris dabar tarnauja karo laivyne, parvykęs atostogų, buvo užėjęs į mūsų įstaigą.

Pijus Inca, senas Vienybės skaitytojas, užsimokėjęs dviejų metų prenumeratą, dar paskyrė keletą dolerių popierio fondui. Jis ragina ir kitus skaitytojus tai padaryti.

J. Mitinas šią savaitę, šeštadienį, Cliffside suorganizavo Vasario 16 d. minėjimą.

J. Rimašauskas. Lietuvių tautinės mortirologijos skyriaus organizatorius, antikomunistinės parodos organizavimo reikalu lankėsi Brooklyne. Ta proga aplankė ir Vienybės redakciją.

L. Aleksiejus, žinomas biznierius, turėjęs restoraną ir barą Hudson Ave., Brooklyne, šiomis dienomis išskrido į Floridą atostogų.

Juozas Tysliava, Vienybės redaktorius, šį šeštadienį, vasario 17 d., kalbės Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjime, Bridgeport, Conn.

Susižadėjo

Adelė Mikalauskaitė, Petro ir Adelės Mikalauskų duktė iš Flushing, susižadėjo su Eugenijum Fullam. Adelė yra baigusi Mary Louis Academy Jamaica, L.I. ir St. Joseph College Brooklyne. Dabar ji dirba City Welfare Departamente. Eugenijus yra baigęs Flushing High School, ir karo metu, kaip marinas, dalyvavo Pacifiko kovose. Birželio mėnesį jis baigs Manhattan College civilinio inžinieriaus mokslą.

MOTERŲ VIENYBĖ

Kviečia visuotiną susirinkimą, kurs įvyks vasario 20 d. antradienį 8 valandą vakaro p. Damkuvienės patalpose. Šiame susirinkime dr. Ald. Šliupaitė skaitys paskaitą apie naujus nuostabius vaistus.

Visos narės ir jų viešnios kviečiamos dalyvauti.

Susirinkimas

Amerikos Liet. Taut. Sąjungos Pirmasis skyrius vasario 23 d. 8 val. vak., ALTK patalpose, 337 Union Ave. šaukia savo narių susirinkimą. Be kitų svarstytinų klausimų, p-lė S. Norkeliūnaitė skaitys paskaitą tema: "Karalius Mindaugas ir lietuvių tautos krikštas" (700 metų sukakčiai paminėti). Valdyba

Vasario 16 d. minėjimas

Vasario 16 d., penktadienį, Amerikos Liet. Taut. Sąjungos 1-masis skyrius ruošia Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą, kur kalbas pasakys Pranas Narvydas ir Vaclovas Aleksninis. Taip pat bus meninė programa. Į minėjimą kviečiami Tautininkų klubo, ALT sąjungos, Moterų Vienybės nariai. Po oficialiosios dalies bus svečių pobūvis. Minėjimas įvyks Moterų Vienybės narės ponios Povilanskienės svetainėje, 158 Grand St., Brooklyne.

Dantų gydytojams

Visi lietuviai tremtiniai dantų gydytojai, gyvenantieji New Yorke ir jo apylinkėje, kviečiami atvykti į susirinkimą, kuris įvyks vasario 17 d. 5 val. popietų (šeštadienyje) Angelų Karalienės parapijos salėje, kampas So. 4 ir Roebling St., Brooklyn 11, N. Y. (važiuoti BMT) ir 14 Canarse Line iki Bedford Ave., arba Broadway Line iki Marcy Av. stoties).

Susirinkime bus svarbūs, šiuo metu iškilę, profesiniai pranešimai.

Kviečiami visi dantų gydytojai dalyvauti.

Iniciatorių Grupė.

Svarbūs unijos rinkimai

Kaip žinia, radijo darbininkų unijose yra stipriai įsigalėję komunistai. Tos srities unija (United Electrical Workers) UE yra grynai komunistų dominuojama. Už vedamą prokomunistię liniją ji buvo 1949 m. išmesta iš unijų sąjungos CIO. Bet daugumą UE narių nėra komunistai. Komunistai naudojo terorą ir vieno kandidato rinkimų sistemą ir todėl užvaldė uniją.

Tačiau Korėjos įvykiai pravėrė darbininkų akis.

Vasario 20 d. 430 lokale įvyksta valdybos ir valdininkų rinkimai. Tame lokale susidarė antikomunistinis darbininkų judėjimas. Šiam lokalui priklauso radijo fabrikas "Micambold," "Emerson" ir apie 20 kitų.

Šiuose fabrikuose dirba ir keli šimtai lietuvių, daugiausia buvusių tremtinių. Tie žmonės, pateko į komunistų valdžią.

Antikomunistinis dirbančiųjų blokas kviečia visus lietuvius, dirbančius šios unijos fabrikuose ir priklausančius 430 lokalui, aktyviai dalyvauti vasario mėn. 20 d. rinkimuose ir balsuoti tiktai už antikomunistinio bloko kandidatus. Kandidatų sąrašas bus įteiktas kiekvienam dirbtuvėse. Balsuojant reikia atsinešti unijos nario knygelę. Laikinai iš darbo atlestieji taip pat tebėra unijos nariai ir būtinai tedalyvauja rinkimuose.

AUKOS DIEPHOLZO GIMNAZIJAI PAREMTI

Per Klaipėdos atvadavimo minėjimą, kurį surengė Amerikos Liet. Taut. Sąjungos 1-masis skyrius sausio 28 d. Brooklyne, vienintelei tremtinių gimnazijai Vokietijoj remti buvo suaukota 54 dol. Apie tosios gimnazijos bėdas ir jos reikalingumą trumpai papasakojo šiomis dienomis iš Vokietijos atvykęs Algirdas Kačanauskas. Auka perduota gimnazijai remti komitetui.

LENGVIAUSIA DUONA

Degtinės krautuvė visuomet buvo ir yra lengviausias ir geriausias biznis. Nusipirkite degtinės krautuvę, kuri duoda apie 100 dolerių pelno savaitėje. Reikia turėti apie 20,000 dol. Norintieji įsigyti tokią krautuvę Long Islande, kreipkitės telefonu dėl sutarties pas:

A. M. AUGUNAS
86 Belford Ave., Bay Shore, Long Island
Tel.: Bay Shore 2162

Florence Korsak, kuri taip sėkmingai pasirodė Vienybės sukaktuviniame koncerte, šiomis dienomis pradėjo duoti pamokas Carnegie Hall studijoje.

Florence Korsak, dramatinis sopranas, kaip žinoma, yra atvykusi iš Los Angeles, Kalifornijos ir dabar ilgesnį laik ąpasiliks New Yorke, kur ji ruošiasi įvairioms operoms.

Kiekvienas, kuris girdėjo dainininkę dainuojant, stebisi jos nepaprastai tobulu balso pastatymu ir išlavinimu. Tai parodo, kad Korsakaitė turėjusi labai gerą mokyklą, sąžiningai lavindama savo balsą pas pirmaeilius dainavimo profesorius. Korsakaitė yra studijavusi su pagarsėjusiu profesorium Pescia New Yorke, vėliau su Bianca Saroya, buv. Metropolitan Operos soliste Charmlee, taip pat su dirigentais Breisach, Sebastian, Bernstein, Knoch, maestro Agnini ir kitais.

Norintieji lankyti Korsakaitės dainavimo studiją, prašomi telefonuoti Crelsea 2-0731, arba kreiptis šiuo adresu: Studio 135, Carnegie Hall, 57th ir 7th Ave., New York.

Tremtinių šeimai gresia deportacija

Jonas ir Karolina Smetoniai prieš kiek laiko atvyko į šią šalį. Bet jiems išlipus Bostone imigracinėi valdininkai juos sulaikė ir nugabeno į imigrantų namus. Pasirodo, kad jie buvę repatrijantai, bet šią aplinkybę buvo nuslėpę. Jie jau išbuvo imigrantų namuose keletą mėnesių. Dabar Jono Smetoniaus sveikata pablogėjo ir jiems buvo leista pabūti pas dukterį Chicagoj. Bet po kiek laiko jie vėl turės sugrįšti į imigracijos namus, iš kur jie gali būti grąžinti atgal į Vokietiją. Jeigu jais niekas rimtai nepasirūpins, tai greičiausia taip ir turės įvykti.

Brooklyne ruošiamas literatūros vakaras

Kaip teko patirti, veiklūs visuomenininkai stengiasi kaip galima artimiausioje ateityje surengti literatūros vakarą, kuriame dalyvautų dauguma čia arba artimiausiose apylinkėse esančių mūsų rašytojų..

NAUJA VALDYBA

Vasario 8 d. Newarko Lietuvių Moterų Klubas turėjo susirinkimą, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba. Išrinkta: I. Trečiokienė, pirm., I. Dilienė, vicepirm., St. Gaubienė, prot., sekr., A. Kurtinaitienė, fin. sekr., Kazanauskienė, ižd.

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-22 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

MAISTAS
QUALITY MEAT MARKET
Pirmos rūšies mėsa.
Priimami užsakymai vestuvėms ir kitokioms puotoms.
Savininkai:
Cr. Shimanskas,
Ch. Mitchell
483 GRAND STREET,
Brooklyn 11, N. Y.
EV. 8-4608

VYTAUTO AUGUSTINO–LIETUVOS VAIZDAI

Foto - menininko Vytauto Augustino atgabentais Lietuvos vaizdais susidomėjo mūsų kultūrininkai ir ruošiasi juos išleisti. Susidarė būrelis žmonių, kurie ėmėsi šio darbo. Paruošiamieji žingsniai jau atlikti.

Sumanytojų nuomone, tai turėtų būti reprezentacinis Lietuvos vaizdų albumas, kuris tarnautų ne tik gimtojo krašto pasiilgusiems, bet ir būtų graži kultūringa Lietuvos propagandinė priemonė. Leidėjų svarbiausias tikslas ne pelnas, bet meniškas šio leidinio apipavydalinimas.

SUSITUOKĖ

Užpereitą sekmadienį Apreiškimo parapijos bažnyčioje susituokė Darata Kierytė su Nicholas Quagliara. Jaunoji yra žinomo Brooklyno vienybiečio Pijaus Incos anūkė. Jaunasis yra italų kilmės amerikietis, dirbąs viename New Yorko miesto administracijos departamente. Vestuvių puota buvo Tropic Isle svetainėje, 35$ Flatbush Ave. Extention, dalyvaujant apie 160 žmonių. Jaunavedžiai medaus mėnesiui išvyko į New Orleans, La.

REVANŠAS NEPAVYKO

Penktadienį, vas. 9 d. vokiečių - amerikiečių futbolo apygarda (DAFB) suruošė parodomasias futbolo rungtynes salėje, į kurias buvo pakviestas ir 'A' grupės nugalėtojas Lietuvių Sporto klubas.

Susitiko vokiečių - vengrų ir lietuvių futbolo komandos. Lietuviai žaidė: Bagdonas, Mileris - Saldaitis, Jokūbaitis, Sabaliauskas - Kalašinskas - Gražys.

Pirmojo puslaikio pasekmė — 2-1. (Žaidžiama tik du puslaikiai po 25 minutes).

Antrame puslaiky ir vėl mūsiškiai pradeda kombinuotą žaidimą, kuris priveda prie įvarčio. Jau lygiosios! Salėje buvę lietuviai triumfuoja. Deja, keli neišmintingi žaidėjų apkeitimai leidžia priešui padidinti kapitalą. Priešas rungtynes baigia savo naudai — 5-3.

Kaip po kiekvienų pralaimėtų rungtynių, taip ir po šių, norima rasti pralaimėjimo kaltininką. Neitralaus stebėtojo nuomone, pralaimėjimo kaltės nereikia ieškoti vieno ar kito žaidėjo asmenyje, bet visoje komandoje.

Įžengus mūsų futbolo vienuolikei į aukštesnę grupę, tikimės, kad lietuviškoji New Yorko visuomenė kiek galės parems jos žygius. Komandos vadovas Atkočaitis yra daug nusipelnęs šios komandos stiprinimo darbe.

Ant. Bagdžiūnas

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas
Taiso įvairių formų visokių rūšių laikrodžius greit ir pigiai.
245 Union Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

AMERIKA PIRTYJE VAIDINAMA BROOKLYNE

Keturakio klasikinės komedijos "Amerika Pirtyje" vaidinimui uoliai ruošiamasi. Vaidinime dalyvauja šie asmenys: L. Košubaitė, A. Mikulskytė, H. Dūda, R. Kežys, V. Kidolis, A. Ratkelis, A. Zelenkevičius ir V. Žebertavičius.

Dekoracijas piešia Č. Janušas, režisuoja V. Žukaūskas.

Operetės choras jau vėl veikia

Su pereito sekmadienio choro narių ir atsilankiusių svečių susirinkimu ir planingais tarimais bei naujomis mintimis, po trijų mėnesių pertraukos, choras vėl pradeda dirbti. Choro reikalingumas neabejotinas.

Dainos mėgėjai kviečiami lankyti choro pamokas penktadienių vakarais, 8 val. Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne.

Chorą, susidedantį iš 60 narių, mokyti ir vadovauti pakviestas jau Lietuvoje plačiai žinomas muzikas ir dirigentas Mykolas Liuberskis.

LIETUVIS PASIŽYMĖJO KOREJOS KOVOSE

Seržantas Algis Zinkevičius iš Korėjos rašo, kad sausio mėn. viduri buvo gavęs 5 dienas atostogų, kurias praleido Japonijoje. Šias atostogas A. Z. nupelnė už pasižymėjimus pasitraukimo kovose ties Hamhung, Korėjoje.

Pagerbimo puota

Sausio 27 d. Bronxo Lietuvių Dem. Klubo patalpose įvyko vienybiečių Stasio ir Mortos Kazlauskų pagerbimas jų 38 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga.

Šioje puotoje, kurią surengė Kazlauskų draugai A. Diksonienė, M. Sodeikienė, S. Tiškuvienė, A. Šodeikis ir K. Melenas dalyvavo apie 150 svečių. Svočia buvo Jasaitienė, o svotas — Juozas Tiškus. Pirmoji svečius vaišino su "keturių aukštų" pyragu, o antrasis — su "keturių rožių" degtine.

Vakarui vadovavo Petras Diksonas. Pirmiausia buvo pakviesti kalbėti patys garbės svečiai. Vėliau kalbėjo sūnus Feliksas, duktė p-nia Sartauskienė, antroji duktė p-nia A. Krauss. Po to kalbėjo J. Tiškus, M. Jasevičienė, A. Diksonienė, šios korespondencijos autorius, jubiliejantės brolis Misevičius, ponia Misevičienė sesuo Lapaitienė, A. Lapaitis, Ad. Bložis, Akermanas ir k.

Šios sukakties proga sukaktuvininkai buvo gausiai apdovanoti.

Turiu pasakyti, kad Kazlauskai tikrai yra užsitarnavę pagarbos. Tai seni Vienybės skaitytojai, uolūs vietos veikėjai ir nuoširdūs patriotinių organizacijų rėmėjai.

J. Krunklys.

—Kaip teko iš New Yorko spaudos patirti, du lietuvių futbolo komandos žaidėjai, Vytautas Kalašinskas ir Albinas Gražys yra pakviesti į New Yorko futbolo rinktinę, kuri šiuo metu ruošiasi rungtynėms su Frankfurto Eintracht.

A. B.

LIETUVIŲ MENININKŲ KONCERTAI
Carnegie Hall
VYTAUTAS BACEVIČIUS
PIANISTAS-KOMPOZITORIUS
Sekmadienio vakare, Kovo 11 dieną, 1951
8:30 val. vakare
ALGIRDAS BRAZIS
BARITONAS
Sekmadienį
Balandžio 8 dieną
5:30 val. po pietų

Bilietų kainos: (įskaitant 20% Fed. Tax)
$3.60, $3.00, $2.40, $1.80 ir $1.20
Koncertų rengėja:
V. Tysliavienė
CARNEGIE HALL, STUDIO 135
154 W. 57th Street, New York, N. Y.

BROOKLYNO VAIDINTOJŲ TRUPĖ
PIRMOJO LIETUVIŠKO VADINIMO PALANGOJE
50 METŲ SUKAKTIES PROGA
1951 m. vasario mėn. 25 d. 5 v. po pietų
vaidins klasikinę lietuvišką Keturakio 3 v. komediją
AMERIKA PIRTYJE
Režisuoja dramos aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS.
Dekoracijos dail. Č. JANUŠO.
Vaidinimas įvyks
UKRAINIAN NATIONAL HOME,
216-218 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
Bilietai po $1.50 ir 1.75 iš anksto gaunami pas J. Ginkų 495 Grand St., "Gabijoj" 340 Union Ave., Brooklyn, N. Y. ir pas dalyvius.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
ŠEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.
Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!
E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).